

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	36857 Психологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36857
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гірняк Андрій Несторович, Єлесіна Марина Олександрівна, Мамічева Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	02.11.2020 р. – 04.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/OPP_053.pdf

Програма візиту експертної групи <blob:https://office.naq.gov.ua/6e21a16c-bb83-435c-b799-b701df78b244>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП, що акредитується, має свою історію та сьогодні базується на кількох наукових школах (Психологічні основи формування професійної індивідуальності майбутніх учителів (Сергеєнкова Оксана Павлівна); Психосемантична структура етнічної свідомості (Лозова Ольга Миколаївна)). Зміст ОП відповідає сучасному рівню розвитку освітніх наук і запитам регіону на фахівців-науковців в галузі освіти і дає можливість забезпечувати підготовку докторів філософії за спеціальністю 053 Психологія, соціальні та поведінкові науки. Університет має достатній науково-педагогічний потенціал, який забезпечує не лише освітню, але й успішну наукову траєкторію для здобувачів третього рівня вищої освіти. Матеріальна база та наявні угоди про співпрацю з іншими освітніми установами задовольняють запити аспірантів і є такими, що уможливають як наукові пошуки, так і організацію експерименту. ОП забезпечує практичну підготовку до викладацької діяльності в закладах освіти різних рівнів. Адміністрація університету орієнтується на європейські цінності та критерії розвитку університетської освіти, а тому сприяє професійному розвитку викладачів і стимулює розвиток їхньої майстерності, ініціює проведення різних наукових заходів, підписання угод про співпрацю з європейськими освітніми інституціями та відкрита до конструктивних пропозицій від різних установ, у т.ч. Національного агентства, щодо поліпшення якості освітнього процесу. Загалом ОП відповідає критеріям із зауваженням, що не є суттєвими або ж можуть бути усунені в одnorічний строк.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. У Київському університеті імені Бориса Грінченка створено освітнє середовище, яке здатне повною мірою задовольнити вимоги і потреби аспірантів, їх керівників і НПП, що залучені до викладання на ОП. Цьому сприяє навчально-матеріальна база, небайдужість керівництва університету до потреб аспірантів, активне студентське самоврядування. 2. ОП створена з урахуванням інтересів і пропозицій стейкхолдерів з огляду на сучасний вітчизняний і закордонний досвід підготовки доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія». НПП тісно співпрацюють з роботодавцями та академічною спільнотою. 3. Для здобувачів ОП «Психологія» створені належні інноваційне, дослідницьке та безбар'єрне середовища. Аспірантам надано можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії та вибору навчальних дисциплін. В закладі діє прозора система контролю за якістю освіти на різних рівнях, у тому числі й на третьому рівні вищої освіти. А дотримання принципів академічної доброчесності є невід'ємною частиною корпоративної культури Університету. 4. Викладання за ОП проводиться досвідченими науково-педагогічними працівниками, які відповідають усім вимогам щодо професійної і наукової активності. Активною є практика закордонного стажування НПП. Заклад вищої освіти системно сприяє підвищенню кваліфікації професорсько-викладацького складу випускової кафедри, та достатньо стимулює викладачів за одержані професійні здобутки. 5. В університеті створено прозору систему інформування здобувачів про освітній процес, на веб-сайті знаходиться необхідна і актуальна інформація для усіх категорій учасників освітнього процесу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони ОП: відсутність періодичного перегляду; недостатня залученість аспірантів до вдосконалення ОП; складна логістика сайтом, щодо доступу та результатів опитування здобувачів; обмеженість переліку вибіркових дисциплін; відсутність визнання результатів академічної мобільності та результатів отриманих у неформальній освіті; здобувачам не надається об'єктивна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН (в робочих програмах інформація в усіх навчальних дисциплін не співпадає з матрицями відповідності програмних компетентностей освітнім і ВК акредитованої ОП); нормативні документи внаслідок механічної пролонгації не завжди оновлюються та містять застарілі рекомендовані джерела; відсутність силабусів; посередня публікаційна активність здобувачів ОП «Психологія» в наукометричних базах Scopus і WoS. Рекомендовано: поглибити залучення аспірантів щодо вдосконалення ОП, зокрема, крім опитування, ознайомлювати їх з оприлюдненими результатами та запровадженими змінами; поліпшити логістику сайту шляхом доступу учасниками освітнього процесу до опитувальників та їх результатів даної ОП; удосконалити механізм вибору навчальних вибіркових дисциплін, шляхом їх обирання з переліку ОК, а не блочно; пропонується запровадити визнання результатів академічної мобільності аспірантів та результатів отриманих у неформальній освіті; у робочих програмах навчальних дисциплін програмні компетентності та ПРН привести у відповідність до переліку компетентностей і ПРН, що сформульовані у затвердженій ОП; якщо певні ОК викладаються одночасно на декількох спеціальностях, доцільно розробляти робочі програми для кожної ОП, що дасть змогу врахувати специфіку ОП «Психологія» та вимоги студентоцентрованого підходу; оновити робочі програми навчальних дисциплін, звернувши увагу на нормативні документи та літературні джерела, доповнити джерела робочих програм навчальних дисциплін актуальними публікаціями на іноземній мові; розробити силабуси як рекомендовану форму презентації інформації про освітні компоненти; стимулювати практику стажування аспірантів за кордоном через міжнародні проекти, грантові програми і програми академічної мобільності; посилити публікаційну активність наукових керівників та викладачів у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science, для розширення можливого переліку разових рад із захисту дисертацій; оновити е-профілі наукових керівників та НПП через внесення до них опублікованих праць, у т.ч. з наукометричних баз Scopus і Wos.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/OPP_053.pdf) має чіткі цілі (“забезпечення освітньо-наукової підготовки дослідників у сфері психології, що передбачає сприяння їх особистісно-професійному розвитку засобами удосконалення академічних і спеціальних здібностей, розкриття творчого потенціалу, успішну реалізацію наукового дослідження, його презентацію та використання результатів у прикладних умовах, створює умови для розвитку наукового мислення, дослідницької компетентності та самореалізації здобувачів, стимулює напрацювання нових інноваційних ідей і проєктів”), які узгоджуються зі Стратегією розвитку університету Грінченка на 2018-2022 рр. (сприяння особистісному та професійному розвитку успішної особистості шляхом удосконалення її природних здібностей, розкриття потенціалу та формування життєвих компетентностей) <https://tinyurl.com/kubg-strat>), де зазначено: про місію університету (“служити людині, громаді, суспільству”) та візію університету (“інноваційний лідер з високою корпоративною культурою, актуальною освітою та наукою і постійним прагненням досконалості”).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджено на зустрічі з роботодавцями. Зокрема, від Крицької Альони Михайлівни (в. о. директора Державного підприємства «Інститут підготовки кадрів промисловості») та Грись Антоніни Михайлівни (завідувачка лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України) експертна група отримала запевнення відносно потреб регіону у фахівцях даної спеціальності, про проведений аналіз ринку праці і висновки щодо важливості посилити практичну орієнтованість даної ОНП. Останнє було підтверджено і на зустрічі з гарантом ОНП Сергєєнковою Оксаною Павлівною, яка відзначила, що у червні ОНП 2020 р. було враховано потребу саме у практичній орієнтованості даної програми через додавання відповідних освітніх компонентів у вибірковий блок дисциплін. На зустрічі із самоврядуванням (Файдюк Олена член Наукового товариства студентів, аспірантів та молодих вчених Інституту людини) та аспірантами (Клепікова Ольга, 4 рік навчання, Міщенко-Дрючило Вікторія, 2 рік навчання, Прядко Анастасія) було підтверджено можливість обговорювати на Вчених радах факультету та університету освітні програми. Але, що саме здобувачі не пригадали.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі і зміст ОНП узгоджуються з тенденціями ринку праці, про що зазначено на зустрічі з роботодавцями (Бевз Г.М., зав.лаб.психології спілкування Інституту соціальної та політичної психології НАПН України; Клішевич Н.А., директор Інституту людини)–усі випускники працевлаштовуються в київському регіоні державних і приватних організацій, де є попит на докторів філософії та висококваліфікованих практиків у галузі психології, зокрема від закладів вищої освіти, та загальноосвітніх закладів регіону. Галузевий і регіональний контекст враховується при формуванні тем дисертаційних робіт аспірантів: “Соціальнопсихологічні чинники формування професійного іміджу практичного психолога закладу освіти”(аспірантка Лигоміна Т.2016р.(денна), (протокол №12 від 22.12.2016 р.)); “Психологічні особливості становлення професійного благополуччя майбутніх психологів” (аспірантка Клепікова О.2017р.(заочна), протокол №5 від 24.05.2018 р); “Психологічні особливості формування консультативної компетентності у фахівців соціально реабілітаційних центрів” (аспірант Жильцов Андрій Олексійович 2018р.(денна), (протокол №3 від 28.03.19 р.)) тощо. Слід відзначити врахування досвіду провідних національних та закордонних освітніх установ при формуванні програмних результатів навчання, про що зазначила гарант. Нею зацентовано увагу на врахуванні досвіду: Інституту психології імені Г.С.Костюка, де викладачі університету проходили стажування. Зокрема, було запозичено ідею поєднання загальнометодологічної та ґрунтовної психологічної складових підготовки аспіранта (зав.каф. практичної психології Лозова О.М. проходила стажування в лабораторії соціально дезадаптованих неповнолітніх, довідка № 667-01-26 від 06.12.17 року); НПУ імені М.П. Драгоманова, була врахована логістика освітнього процесу, що розпочинається з пропедевтичних наукових курсів, далі продовжуються фаховими дисциплінами, які становлять освітню складову, останні два роки навчання–більшість часу спрямована на реалізацію плану наукової роботи (проходили стажування гарант Сергєєнкова О.П. (довідка від 28.11.17 р., № 348) та доцент Подшивайлова Л.І. (довідка від 17.05.19 р. про проходження стажування № 127)). Також гарантом

зазначено про врахування досвіду закордонних освітніх установ, зокрема, аналіз досвіду реалізації PhD-програм у Німеччині (Інститут психології Оснабрюцького університету), Польщі (Інститут психології Ягеллонського університету), Естонії (Школа природничих наук і здоров'я Таллінського університету) та ін. За результатами аналізу було враховано та застосовано такі аспекти: фокусування на психологічній галузі для проведення якісного наукового дослідження, не заперечуючи при цьому можливостей міжгалузевого та міждисциплінарного підходів; акцент на формуванні базових навичок публікації та презентації наукових досліджень (ПРН2, ПРН4, ПРН7, ПРН8); залучення здобувачів до викладання для синергії формування наукової і методологічної компетентності шляхом проходження ними науково-викладацької практики (ПРН12 і ПРН16).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітній стандарт за даною спеціальністю відсутній. Водночас аналіз змісту ОНП, змісту ОК та ПРН дає підстави стверджувати про їх кореляцію з вимогами Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня (“НРК України – 9 рівень”, с.7 ОНП, https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/OPP_053.pdf). Експертною групою проаналізовано відповідність ПРН старій (НРК 2011 р., 9-й рівень) та новій редакції (НРК 2020 р., 8-й рівень) і встановлено відповідність вимог рамки кваліфікацій запланованим результатам навчання. Зокрема, вимоги 8-го рівня НРК щодо знань “Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності” відповідають ПРН1-ПРН2-ПРН3 (ПРН 1. Здатність до використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань, аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; ПРН 2. Здатність до проведення науково-дослідної діяльності, розробки та впровадження дослідницьких проектів, здійснення наукового дослідження та інтерпретація його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень; ПРН 6. Здатність реалізовувати професійну та науково-дослідну діяльність на основі знань про сучасні технології психологічних послуг. Подібне можна стверджувати про уміння і комунікацію, які в ОНП сформульовані у ПРН 13 (“Здатність до системної побудови професійних комунікативних зв’язків із державою, громадським сектором та медіа-спільнотою з метою розвитку психологічної сфери, формування психологічної культури в соціумі та системи просвітництва.”) і деталізовані (наприклад, ПРН 2. Здатність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробки та впровадження дослідницьких проектів, здійснення наукового дослідження та інтерпретація його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень.). На думку ЕГ дана ОНП дозволяє досягти зафіксованих результатів навчання та відповідає відповідному рівню НРК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

• врахування досвіду подібних національних та закордонних програм підготовки аспірантів; • орієнтація ОНП на потреби регіону у науковцях галузі освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: недостатня залученість аспірантів до вдосконалення ОНП
Рекомендації: • поглибити залучення аспірантів щодо вдосконалення ОНП, зокрема, крім опитування аспірантів ознайомлювати їх з результатами та запровадженими змінами

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітньо наукова програма в цілому відповідає Критерію 1, зокрема, слід відзначити врахування досвіду національних і закордонних програм підготовки аспірантів та зорієнтованість ОНП на запити регіону. Водночас потребує поглиблення залучення аспірантів до вдосконалення ОНП, зокрема, крім опитування аспірантів

ознайомлювати їх з результатами та запровадженими змінами. ОНП в цілому відповідає Критерію 1 з недоліками, які можуть бути усунені.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/OPP_053.pdf складає 240 ЄКТС кредитів і передбачає опанування освітньої складової: обов'язкова частина-40 кредитів (що складає 67%), дисципліни, які спрямовані на формування загальних компетентностей-20 кредитів (33%), фахових компетентностей-10 кредитів (17%), практична складова – 10 кредитів (17%). Вибіркова частина – 20 кредитів (33%), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження здобувачів третього рівня вищої освіти. ОНП передбачає вивчення нормативних і варіативних дисциплін, кожна з яких має обсяг від 3 до 8 кредитів. Аналіз освітньої складової ОНП показує, що в ній передбачено набуття компетентностей: здобуття глибинних знань зі спеціальності (ВК1 Теоретико-методологічні засади психологічного знання; ВК 2 «Науковий семінар з педагогічної та вікової психології», ВК 3 Теорія і практика соціальної психології) – 8,12,8 кредитів; оволодіння загальнонауковими компетентностями (ОК 1 Філософія і методологія наукової діяльності) - 4 кредита; набуття універсальних навичок дослідника (ОК 5 Науково-дослідна інфраструктура в галузі; ОК 4 Розвиток наукової галузі) – 10 кредитів; здобуття мовних компетентностей (ОК 3 – Наукова комунікація англійською мовою) - 10 кредитів. Аналіз ОК дає підстави до висновку, що ОНП загалом відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем. Навчальний план представлений за посиланнями: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/053_NP.pdf

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/OPP_053.pdf) має структуру, в якій прослідковується перелік компонент ОНП, можливість вивчення ОК та можливість досягти програмних результатів навчання (докази: матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами ОНП, робочі програми навчальних дисциплін. Також наявна структурно-логічна схема освітньо-наукової програми п. 2.2, але не зрозумілою залишається її форма (дублюється перелік послідовності ОК), що не відображає логічну взаємопов'язаність освітніх компонент. Вивчення вибірових дисциплін передбачено на другому курсі, це дозволяє аспірантам відразу опанувати дисципліни, що більшою мірою відповідають їхнім потребам наукового пошуку.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОНП та освітніх компонентів дає підстави говорити про її відповідність спеціальності 053 Психологія, 05Соціальні та поведінкові науки, оскільки в ній передбачено вивчення нормативних дисциплін, які у своїй більшості пов'язані з підготовкою в галузі освіти (блок обов'язкових дисциплін: ОДЗ_1 Філософія і методологія наукової діяльності, ОДЗ_1 Розвиток наукової галузі, ОДЗ_2 Стратегії наукових досліджень, ОДФ_2 Науково-дослідна інфраструктура в галузі; блок вибірових дисциплін: ВД_01.01 Теоретико-методологічні засади психологічного знання, ВД_01.02 Науковий семінар з педагогічної та вікової психології, ВД_02.01 Теорія і практика соціальної психології, ВД_02.02 Науковий семінар з соціальної психології, психології соціальної роботи).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У даній ОНП передбачено можливість побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кожного аспіранта, про що зазначено, зокрема, у відповідному Положенні (Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті (зі змінами) – п.4.2, 4.3, 4.4 <https://cutt.ly/vhqu9gK>). Відповідно до п. 4.2. Положення в Київському університеті імені Бориса Грінченка, аспірант реалізує своє право вибору, як правило, на початку першого року навчання. Свій вибір він підтверджує письмовою заявою. Аспірант прагне поглибити наукову інформацію щодо власної наукової роботи, оскільки ціллю для нього є завершити навчання з готовою дисертацією. Зазвичай заяви оформлюються під час перших організаційних зборів і аспірант-першокурсник зацікавлений у тому блоці вільного вибору, який безпосередньо стосується його дисертації, а також, щоб коло наукових інтересів

співпадало з інтересами наукового керівника. Як пояснила на зустрічах гарант і керівництво закладу, зустрічі зі здобувачами, де вони обґрунтовують свої висновки щодо вибірковості навчальних дисциплін за ОНП не відбуваються, оскільки вони керуються назагал власним вибором із врахуванням власних інтересів. І тільки згодом, під час заслуховування звітів за півріччя та звітів за рік на засіданнях кафедр, фактично й обґрунтовується подібний вибір (оскільки звітуються на двох кафедрах, тематика яких «укладається» у два блоки вільного вибору). Скановані заяви аспірантів усіх курсів додаються. Також, це було підтверджено й на зустрічах із здобувачами, а саме: аспірантів 1-4-го років навчання, щодо вибіркових блоків дисциплін. Можливість обрати дисципліни інших ОНП не використовується. Сумарний обсяг вибіркових дисциплін за блоками, що можуть опанувати аспіранти за даною ОНП, складає 20 кредитів (33%), що задовольняє вимоги законодавства щодо обсягу вибіркового компоненту ОНП. Експертній групі були надані для ознайомлення індивідуальні плани здобувачів різних роїв навчання, де також представлено блочний вибір дисциплін аспірантами (наявність в системі «запит-відповіді п.3 від 3.11.20»). Аналіз тем аспірантських досліджень та переліку вибіркових дисциплін говорить про дотичність тем їх досліджень в переліку з вибіркових дисциплін (наприклад): 1. Клепікова Ольга Валеріївна, 4 рік навчання, тема дослідження «Вплив особистісного благополуччя на професійне становлення майбутніх психологів», навчальна дисципліна ВК 2 «Науковий семінар з педагогічної та вікової психології». 2. Нікольська Анна Дмитрівна, 4 рік навчання, тема дослідження «Соціально-психологічні чинники впливу рекламних текстів на купівельні наміри споживачів», дотична вибірковій навчальній дисципліні ВК 3 «Теорія і практика соціальної психології». 3. Прядко Анастасія Олегівна, 4 рік навчання, тема дослідження «Психологічні особливості подолання професійних стереотипів вихователів в умовах реформування дошкільної освіти», вибіркова навчальна дисципліна ВК 1 «Теоретико-методологічні засади психологічного знання» тощо.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП передбачає практичну підготовку здобувачів у вигляді педагогічної практики на третьому році навчання обсягом 10 кредитів. На рівні університету чинне відповідне Положення про організацію та проведення практики аспірантів <https://tinyurl.com/kubg-phd-prac>. На зустрічі з гарантом зазначено про керівництво практикою наукових керівників та унормованість її проходження відповідною програмою: науково-викладацька практика (4 кредити за попередньою версією ОПН (2016 р.), 6 кредитів – за оновленою ОНП (2020 р.)), 5 семестр, тривалість – 4 тижні, (з 2020 н. р. – 6 тижнів, протокол №7 від 23 червня 2020 року); дослідницька практика (6 кредитів), 6 семестр, тривалість – 6 тижнів. Посилання на програму науково-викладацької практики: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/praktyka/053_nauk_vykl.pdf Посилання на програму дослідницької практики: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/praktyka/053_doslidnytska.pdf Звітність за результатами педагогічної практики передбачена у певній формі, яка, як було підтверджено на зустрічі з аспірантами, передбачає заслуховування звіту на кафедрі. Приклади звітів з проходження практик здобувачами додаються (запит-відповідь, п.8). Аспіранти можуть проходити практику на базі Київського університету імені Бориса Грінченка, а також на базі інших ЗВО на підставі угод про співпрацю (прикладі завантажених договорів додаються в системі запитів, п.10).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За ОНП передбачено набуття аспірантами м'яких соціальних навичок, що підтверджує аналіз робочих програм обов'язкових і вибіркових дисциплін, а також зустрічі з адміністрацією університету та самими аспірантами. Зокрема, аналіз контрольних заходів і проміжної атестації здобувачів дозволяють стверджувати про можливість формування навичок комунікації та відповідальності, навичок логічно й послідовно викладати власні думки, обґрунтувати власні судження. Так, в ОНП ОК сприяють набуттю соціальних навичок: ОК2 через зміст навчального модулю «ІКТ в сучасних наукових дослідженнях» для розвитку інформаційної грамотності, ОК3 «Наукова комунікація англійською мовою» для розвитку мовленнєвих навичок, ОК5 «Науково-дослідна інфраструктура в галузі» - навичок менеджменту знань і інформації, ОК6 «Науково-викладацька практика» та ОК7 «Дослідницька практика» через розвиток навичок тайм-менеджменту, стресостійкості, комунікативних, мовленнєвих, інформаційно-презентаційних умінь. ВК ОНП також передбачає формування соціальних навичок. Зокрема у ВК1 «Теоретико-методологічні засади психологічного знання» розвиваються навички креативності, логіки, когнітивного та інформаційного менеджменту, а зміст ВК3 «Теорія і практика соціальної психології» спрямований на формування комунікативних навичок селф-брендінгу (selfbranding), командоутворення, управління конфліктами та нетворкінгу (networking). При вивченні дисципліни передбачено поточний і тематичний контроль у вигляді: «участі в дискусії під час лекційних занять; підготовки виступу до занять із презентацією (чи без); виконання самостійних завдань з теми, обговорення тощо. Формуванню таких навичок сприяє також звітування про науково-дослідну роботу за темою дисертації на кафедрі (двічі на рік за словами аспірантів, гаранта та викладачів), проведення різних заходів, які реалізуються в межах університету із залученням аспірантів даної ОНП. Зокрема, на факультеті щорічно проводяться: конференція «Перші кроки в науку для молодих науковців» (у травні щорічно) та захід «Наукова цукерня» в рамках роботи якої роботодавці діляться досвідом з аспірантами. В освітньому процесі використовуються такі форми і методи навчання, як тренінгові та коучингові практики, мент-воркінг (mentworking), дискусії, ділові та рольові ігри, науково-дослідні презентації, проектна діяльність. Під час резервної зустрічі з науковими керівниками, зустрічі з фокус-групою здобувачів було з'ясовано, що аспіранти залучаються до реалізації наукових тем підрозділів, а саме - теми кафедри «Соціально-психологічні практики розвитку людських ресурсів в суспільних інституціях», до міжнародного проекту «Кроскультурне дослідження супервізійної програми в галузі психол.консультування і

травматерапії» у рамках співпраці з Ріджент Університетом (США). Акцент на розвитку інформаційно-технічних, мовленнєвих, комунікативних навичках і навичках тайм- і селф-менеджменту (time- andself-management) зумовлений специфікою науково-дослідної та освітньої діяльності фахівців ОНП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не присвоюється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП реалістично відбиває фактичне навчальне і наукове навантаження аспірантів. Його достатньо для опанування програмних результатів навчання та підготовки до захисту дисертаційного дослідження з обраної теми. Аудиторне навантаження включає: наукову комунікацію англійською мовою (10 ЄКТС, це пояснено гарантом особливостями вивчення іноземної мови та важливістю для молодого науковця оволодіти нею на високому рівні, щоб успішно інтегруватися у світовий науковий простір.) та філософію і методологію наукової діяльності (4 кредити), що є прийнятним для даної ОНП. На зустрічах із фокус-групами (аспірантами), не виявлено незадоволеності фактичним навантаженням здобувачів обсягами аудиторної чи самостійної роботи. З метою уточнення цього питання ЕГ звернула увагу, що на сайті університету розміщена анкета опитування здобувачів вищої освіти за третім рівнем (посилання): <https://il.kubg.edu.ua/2020-03-21-17-54-29/tretii-osvitno-naukovyiviven.html#opytuvannia-zdobuvachiv-tretoh-osvitno-naukovoho-rivnia>, але ж, аналіз моніторингу анкет спеціальності 053 Психологія показав: форма доступу до неї можлива лише в корпоративному доступі. Водночас, на резервній зустрічі з НПП (науковими керівниками), завідувачем науково-методичного центру стандартизації та якості освіти (під час демонстрації екрану), було з'ясовано, що опитувальник не передбачає чітких запитань щодо задоволеності навантаженням здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОНП «Психологія» підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

• відповідність змісту ОНП спеціальності 053 психологія, 05Соціальні та поведінкові науки; • можливість розвинути мовні, загально-наукові та фахові компетентності, а також соціальні навички (softskills).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: ОНП має бути оформлена відповідно до чинного законодавства, а саме: підписана гарантом та скріплена печаткою, технічно: складна логістика сайтом, щодо доступу опитування здобувачів, відсутність у анкетах для аспірантів запитань про задоволеність ними навчальним навантаженням, структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів не містить логіку взаємопов'язаної системи освітніх компонентів, в ОНП представлено вибіркові компоненти переліками за принципом, коли студент обирає один з двох вибіркових блоків дисциплін, починаючи з 2 курсу в кожному семестрі, що певною мірою обмежує свободу формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Рекомендовано: • удосконалити механізм вибору навчальних вибіркових дисциплін, шляхом їх обирання з переліку ОК, а не блочно; • уточнити редакцію ОНП у частині форми структурно-логічної схеми освітніх компонентів освітньо-наукової програми; • поліпшити логістику сайту шляхом доступу учасниками освітнього процесу до опитувальників та їх результатів даної ОНП; • до анкети аспірантів внести запитання про задоволеність навчальним навантаженням.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП в цілому відповідає Критерію 2. Слід відзначити відповідність змісту самої ОНП спеціальності 053 Психологія, 05 Соціальні та поведінкові науки, а також передбачену розробниками програми можливість розвинути мовні, загально-наукові та фахові компетентності і соціальні навички. Водночас рекомендовано: розширити перелік вибіркових дисциплін окремо, а не блоками; уточнити редакцію ОНП у частині п.2.2 структурно-логічної схеми ОНП; поліпшити логістику сайту щодо оприлюднення опитування учасників освітнього процесу; до анкети аспірантів внести запитання про задоволеність навчальним навантаженням. ОНП у цілому відповідає Критерію 2 з недоліками, які можуть бути усунені.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Доступ до ОНП передбачено на сайті університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/OPP_053.pdf). Конкурсний відбір проводиться відповідно до Правил прийому навчання до аспірантури: <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/umovy-priyomu.html>, на основі освітнього ступеня магістра (ОКР спеціаліста) за результатами вступних випробувань, є доступними і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Їхній аналіз свідчить про можливість вступу до аспірантури за об'єктивними критеріями відбору: два іспити (іноземна мова та спеціальність). Програми вступних іспитів оприлюднюються на сайті Університету в розділі «Аспірантам» («Програми вступних іспитів»). Правилами прийому передбачено нарахування вступникам додаткових балів за наукові здобутки протягом останніх трьох років. Посилання на програми вступних випробувань на ОНП: 1) програма вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/inoz_mova.pdf; 2) програма вступного іспиту до магістратури зі спеціальності 053 Психологія: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/053_psykhology.pdf. На зустрічі із завідувачкою аспірантури та докторантури зазначено, що минулого року був конкурс на місця державного замовлення за даною ОНП (2 особи на одне місце).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому передбачають, крім іспиту з іноземної мови, складання іспиту зі спеціальності. Програма включає базові питання навчальних курсів «Вікова і педагогічна психологія», «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Диференціальна психологія», «Психодіагностика» Програма вступних випробувань налічує 3 запитання в білеті, завдання оцінюються за 100 бальною шкалою, посилання на програму: (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/053_psykhology.pdf .) і передбачає усне опитування. Аналіз запитань свідчить про їхню відповідність ОНП, під час іспиту оцінюються компетенції загальні та фахові. Слід зазначити, що на сайті університету програма іспитів пропонується в редакції 2020 р. Натомість зауважимо, що списки основної та додаткової літератури містять не оновлені, переважно джерела старші 10-річної й більше давності.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті (п.4.4) <https://tinyurl.com/kubg-phd-pro> та Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету (п.7.2) <https://tinyurl.com/kubg-mob-rul> у закладі визнаються результати академічної мобільності. Зокрема, на зустрічі з керівництвом, це було зазначено (про наявність угод), де передбачено можливість здобувачам навчатися в інших освітніх установах з перерахуванням тої частини дисциплін (кредитів), які в цій угоді прописані. Експертною групою проаналізовано Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність передбачено, що у межах навчального плану ОНП можуть визнаватися отримані аспірантом в інших ЗВО (наукових установах), як українських, так і закордонних. Результати навчання з однієї чи декількох навчальних дисциплін зараховуються у кредитах (ЄКТС). Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання приймається випусковою кафедрою (у засіданні бере участь науковий керівник аспіранта) та вченою радою відповідного інституту. З цієї метою аспірант подає завідувачу аспірантури, докторантури заяву

разом із сертифікатом чи іншим документом, що підтверджує факт і результати навчання. В організації академічної мобільності беруть участь відділ міжнародних зв'язків, координатори програм академічної мобільності, деканати, навчальний відділ та бухгалтерія. Під час зустрічей ЕГ з'ясувала, що на цій ОНП випадків визнання результатів академічної мобільності не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На зустрічі з керівництвом і гарантом було підтверджено визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті Грінченка (п. 4.3) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf) передбачено, що у межах навчального плану ОНП аспіранту можуть зараховуватися кредити і визнаватися результати навчання, які він отримав у неформальній освіті, на підставі відповідного сертифіката або іншого документа. Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання приймається випусковою кафедрою (у засіданні бере участь науковий керівник аспіранта) та вченою радою відповідного інституту/факультету. З цією метою аспірант подає завідувачу аспірантури, докторантури заяву разом із сертифікатом чи іншим документом, що підтверджує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів, у порівнянні з обсягами дисциплін/змістових модулів, які аспірант має опанувати під час навчання за ОНП. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом TOEFL, або International English Language Testing System, або Cambridge English Language Assessment, на рівні C1, має право: на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП як таких, що виконані у повному обсязі; на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником). За час реалізації ОНП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання до аспірантури є чітким та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Інформація щодо вступу, правил прийому, програм зразків фахового випробування та іноземної мови, на навчання за ОНП «Психологія» є у відкритому доступі, та враховує усі аспекти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: відсутність на момент акредитації визнання результатів академічної мобільності та результатів отриманих у неформальній освіті. Потребує доопрацювання програма вступного випробування. Рекомендації: оновити програму іспиту зі спеціальності, звернувши особливу увагу на рекомендовані здобувачам нормативні документи та літературні джерела.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП в цілому відповідає Критерію 3. В університеті запроваджені прозорі, чіткі та недискримінаційні правила прийому до аспірантури, програма вступних іспитів відповідає спеціальності та ОНП, унормоване визнання результатів академічної мобільності та неформальної освіти. ОНП в цілому відповідає Критерію 3 з недоліками, що можуть бути усунені.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Організаційними формами освітнього процесу на ОНП є лекції, семінарські заняття, самостійна робота, науково-викладацька і дослідницька практики <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro> У ході інтерв'ювання здобувачів та викладачів з'ясовано, що під час освітнього процесу ситуативно застосовуються тренінгові та коучингові практики, ментворкінг, проведення майстер-класів, використання дискусій, ділових і рольових ігор, а також залучення аспірантів до презентацій власних науково-дослідних напрацювань та частково проектної діяльності. Відповідність методів навчання і викладання програмним РН обґрунтовується у додатку до відомостей про самооцінювання через відповідну матрицю (таблиця 3). Проте у багатьох випадках до форм і методів оцінювання невідрізнено віднесено саму постановку завдань або результати роботи: «анотації першоджерел» (ОК1, ОК5 ПРН5, ВК4), «конспект першоджерел» (ОК1), «індивідуальні практико-орієнтовані завдання» (ОК2), «резюме» (ОК3), «реферування» (ОК5 ПРН5, ВК2 ПРН5, ВК4 ПРН5) тощо. Також незрозуміло як викладачі застосовують саме з метою оцінювання академічних здобутків аспірантів метод контент-аналізу (ОК4, ВК1-ВК4), особливо у співставленні із заявленими РН. У робочих програмах навчальних дисциплін відсутні методи навчання та оцінювання (ОК1, ОК2, ОК4, ОК5), а зазначені лише форми контролю. При цьому критерії останніх (пункт 6.3 ОК1) часто повністю невідповідні ОНП «Психологія» (наприклад: «повнота викладу основних положень і концепцій музичного мистецтва...», «вміння ілюструвати теоретичні міркування переконливими художніми прикладами» тощо). Оскільки значна частина ОК (ОК1-ОК3) викладається одночасно на 10 різноспрямованих ОНП (025 Музичне мистецтво, 031 Релігієзнавство, 032 Історія та археологія, 035 Філологія, 053 Психологія та ін.) то й форми та методи навчання і викладання є невідрізнено уніфікованими і недостатньо враховують специфіку ОНП «Психологія» та вимоги студентоцентрованого підходу. Зауважимо, що під час зустрічі з академічним персоналом викладачі відчували утруднення не тільки у формулюванні компетентностей, які вони покликані сформувати, а й в озвученні їх кількості. Також абсолютно невідрізнено у формо-змістовому аспекті є той факт, що в ОНП значна частина ОК, які належать до загального блоку дисциплін формують переважно фахові компетентності і навпаки. Наприклад, ОК 2 із загального блоку дисциплін формує 7 фахових і лише 2 загальних компетентності, аналогічно ОК 3 формує три фахових і лише одну загальну компетентність, а ОК6 (із фахового блоку дисциплін) формує дві фахових і дві загальних компетентності. Звісно, що такий розподіл не сприяє досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних РН.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У ході зустрічі із здобувачами та фінальної зустрічі з менеджментом ЗВО з'ясовано, що на даній ОНП та університеті загалом не практикується навіть ситуативне використання силабусів. На думку керівництва ЗВО їх повністю замінюють робочі програми навчальних дисциплін, які знаходяться у вільному доступі на сайті університету <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/navchalno-metodychni-materialy.html#053-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D0%BE%D0%BD%D0%BF%E2%80%9C%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%E2%80%9D>. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти аспіранти підтвердили, що ознайомлюються із змістом робочих програм навчальних дисциплін, які розміщені на сайті ЗВО. Проте ґрунтовний аналіз змісту і структури робочих програм навчальних дисциплін показав, що у більшості з них відсутні методи навчання та оцінювання (зазначені лише форми контролю). Крім того, із зазначених документів здобувачі не можуть одержати доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. Це зумовлено тим, що значна частина ОК (ОК1, ОК2, ОК3) викладаються на 10 різноспрямованих ОНП (інформація подана на титульних сторінках робочих програм і підтверджена у ході спілкування з викладачами). Викладачі цих навчальних дисциплін вважають за недоцільне розробляти 10 окремих навчальних програм (встановлено на зустрічі з академічним персоналом), а тому помістили в робочу програму усі компетентності та ПРН цих десяти ОНП. Так, наприклад, в ОНП «Психологія» ОК1 забезпечує лише 4 ПРН, тоді як в робочій програмі зазначеної навчальної дисципліни поміщено підряд 14 ПРН (без диференціації за ОНП). Прикметно, що навіть за цієї ситуації у переліку відсутній зміст ПРН14, який би мав забезпечуватися для здобувачів ОНП «Психологія». Аналогічно в ОК2, який мав би забезпечувати 9 ПРН, в робочій програмі навчальної дисципліни недиференційовано подано 14 ПРН. Водночас в робочій програмі ОК 3 взагалі не подається жодної компетентності та ПРН. Подібні недоречності наявні і в робочих програмах навчальних дисциплін, які викладаються винятково на ОНП «Психологія». Зокрема, у робочій програмі ВК1 замість ЗК5 поміщено ЗК3, замість ФК5 поміщено ФК3, а ФК 10 пропущено. Також у робочій програмі ВК3 замість ЗК1 поміщено ЗК3, а ЗК5 пропущено, замість ФК5 поміщено ФК3, а ФК10 пропущено. Констатуємо, що інформація в усіх 100 % робочих програм навчальних дисциплін не співпадає з матрицями відповідності програмних компетентностей освітнім і вибіркоким компонентам акредитованої ОНП. Відтак, здобувачам не надається об'єктивна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП зумовлена її метою, яка спрямована на сприяння особистісно-професійному розвитку здобувачів засобами удосконалення академічних і спеціальних здібностей,

успішну реалізацію наукового дослідження, його презентацію та використання результатів у прикладних умовах. Поєднання навчання і досліджень на ОНП відбувається на трьох рівнях: організаційному, змістово-методичному, інформаційному. На організаційному рівні визначено план наукової роботи, затверджено наукові теми підрозділів, здійснюється моніторинг реалізації досліджень, функціонують наукові видання, створені НДЛ, проводяться різноманітні наукові заходи. У викладанні значної кількості навчальних дисциплін використовуються форми і методи, технології навчання, засновані на дослідженнях, а саме: виконання дослідницьких проєктів, укладання дослідницьких кейсів і дослідницького портфоліо, моделювання, рецензування, анування, наукова психологічна експертиза. Також викладачі проводять проблемні лекції, частково-пошукові методи, евристичні бесіди, інтерактивні семінари, дискусії, круглі столи з метою збагачення дослідницької компетентності аспірантів. Має місце залучення аспірантів до участі в наукових проєктах, наукових спільнотах, інтернет-форумах і дискусіях для обговорення та опрацювання важливих наукових питань, презентації наукових доповідей на конференціях, належного оформлення документів для отримання дослідницьких грантів. Провідною характеристикою навчання здобувачів, базованого на дослідженнях, є зорієнтованість змісту освітніх компонент на вирішення науково-дослідних і частково прикладних психологічних завдань. Зокрема, під час резервної зустрічі з науковими керівниками, зустрічі з академічним персоналом і здобувачами вищої освіти з'ясовано, що аспіранти залучаються керівниками до низки досліджень: 1) до реалізації наукових тем підрозділів, зокрема, теми кафедри «Соціально-психологічні практики розвитку людських ресурсів в суспільних інституціях»; 2) до міжнародного проєкту «Кроскультурне дослідження супервізійної програми в галузі психологічного консультивання і травматерапії» у рамках співпраці з Ріджент Університетом (США); 3) науково-дослідного проєкту «Розвиток управлінської компетентності лідерів загальної середньої освіти», що затверджений на рівні муніципалітету м. Києва. Також поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми інколи формовтілюється у спільних наукових публікаціях аспірантів та їх наукових керівників.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ЗВО наявні методичні рекомендації та положення, що регламентують розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм, робочих програм та інших нормативних документів. До останніх належать: Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм; План роботи Університету – Розділ 2, п.10 та Розділ 3, п.31; Методичні рекомендації з розроблення робочих програм навчальних дисциплін; План роботи Університету – Розділ 2, п.17; Положення про організацію освітнього процесу (зі змінами). На ОНП «Психологія» системно практикується пролонгація робочих програм начальних дисциплін. Відтак 9 з 11 робочих програм на ОНП розроблені у 2018 році і пролонговані до 2021 року. Лише дві програми практик розроблені у 2019 році. Однак у робочій програмі ОК7 «Дослідницька практика» пункт 6.4. механічно інтегрований із навчально-педагогічної практики. На сайті ЗВО розташовані навіть офіційно не пролонговані робочі програми навчальних дисциплін, термін чинності котрих уже завершався (ОК1, ОК2, ОК3, ОК4). Крім того, зміни до ОНП «Психологія» від 24.09.2020 р. не відображені в робочих програмах окремих ОК. Зокрема, у робочій програмі не змінена назва навчальної дисципліни (ОК3). Попри те, що у п.2.5 Наказу №359 від 25.05.2018 р. «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» зазначено, що «обсяг тексту мети не повинен перевищувати 300 символів» у робочих програмах для аспірантів трапляються громіздкі і стилістично неправильні формулювання мети, що охоплюють 14 (ОК4, ВК2) та 16 стрічок (ОК2). Прикметно, що у робочих програмах навчальних дисциплін список рекомендованих для здобувачів джерел майже не містить наукових праць викладачів, які викладають на даній ОНП чи хоча б окремих актуальних публікацій англійською чи іншою іноземною мовою. Відтак студентам важко ознайомлюватися з новітніми не лише вітчизняними, а світовими науковими тенденціями та інтегруватися у європейський освітній простір. Натомість д.філос.н. Горбань О.В., як викладач навчальної дисципліни «Філософія і методологія наукової діяльності» із 164 рекомендованих джерел подає лише одне україномовне (1999 р. видання), 160 видань Росії, і 160 джерел (98%) старші ніж 10-річної давності (4 джерела 2010 р. видання). Зауважимо, що давні першоджерела із цього переліку становлять лише 28 найменувань (17%). Подібна ситуація з оновленням рекомендованих джерел простежується і в багатьох інших робочих програмах навчальних дисциплін: ВК1 (100% старші 10-річної давності), ВК4 (100% старші 10-річної давності), ОК6 (100% старші 10-річної давності), ОК7 (89% старші 5-річної давності), ВК3 (88% старші 5-річної давності), ОК4 (75% старші 5-річної давності), ОК5 (77% старші 5-річної давності). Також у рекомендованих аспірантам джерелах нерідко трапляються посилання на неактуальні нормативні документи тощо.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

При розробці ОНП проєктною групою було здійснено аналіз досвіду реалізації PhD-програм у Німеччині (Інститут психології Оснабрюцького університету), Польщі (Інститут психології Ягеллонського університету), Естонії (Школа природничих наук і здоров'я Таллінського університету) та ін. Право науково-педагогічних працівників і аспірантів на академічну мобільність, закріпленого у Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету Грінченка (<https://tinyurl.com/kubg-mob-rul>). Інформація про проєкти та можливості поширюється через веб-сторінку НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти <http://ivo.kubg.edu.ua/> У ЗВО здійснюється забезпечення умов для реалізації аспірантами міжнародної академічної мобільності відповідно до договорів про міжнародну співпрацю, у т.ч. у рамках програми Еразмус+. Проте жоден здобувач цього року заявки не подав, а випадків визнання результатів академічної мобільності на ОНП загалом не було. У рамках модуля «Інтернаціоналізація науки» аспіранти знайомляться з перспективами міжнародної наукової взаємодії, дізнаються

про можливість отримання грантів. Також відбувається залучення аспірантів до реалізації спільних міжнародних освітніх та дослідницьких проєктів. Для реалізації права здобувачів здійснювати міжнародний академічний обмін Університетом підписано договори про співпрацю із низкою провідних закордонних закладів вищої освіти: <http://ivo.kubg.edu.ua/mizhnarodna-aktyvnist/dohovory-pro-spivpratsiu.html>. Зокрема, у 2017 році підписано Договір про міжнародне співробітництво між «Project Central» та Інститутом людини Київського університету ім. Бориса Грінченка, а також Меморандум про співпрацю Інституту людини із Факультетом психології та консультування при Ріджент університеті, США (<http://ivo.kubg.edu.ua/mizhnarodna-aktyvnist/dohovory-pro-spivpratsiu.html?layout=edit&id=264#ridzhent-universytet>). Для здобувачів освіти та НПП забезпечено доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science та інших <https://tinyurl.com/kubg-sci-base>. Проте у жодного аспіранта (в т.ч. випускних курсів) поки що немає жодної статті у згаданих міжнародних наукометричних базах. У ході зустрічі із здобувачами вищої освіти, а також вивчення додатково наданих документів (в даному випадку сертифікатів) з'ясовано, що аспірантка Прядко А.О. пройшла 2-х тижневе наукове стажування та підвищення професійної кваліфікації (180 год, з 31.07 – 09.08.2019 р.) на кафедрі публічного здоров'я, Інститут наук про родину і соціальну працю Люблінського католицького Університету Іоанна Павла II в межах програми «Здоров'язберігаючі технології та якість життя: медичні, педагогічні, соціально-психологічні виміри». Проте це єдиний випадок закордонного стажування здобувачів на цій ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання здебільшого відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. ЗВО успішно забезпечує поєднання навчання та дослідження під час реалізації освітньої програми. Здобувачів вчасно ознайомлюють із змістом робочих програм навчальних дисциплін, які розміщені на сайті ЗВО. Для реалізації права здобувачів здійснювати міжнародний академічний обмін Університетом підписано договори про співпрацю із низкою провідних закордонних закладів вищої освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

В ОНП частина ОК, які належать до загального блоку дисциплін формують переважно фахові компетентності і навпаки, що не сприяє досягненню заявлених цілей та програмних РН. Інформація в усіх 100 % робочих програм навчальних дисциплін не співпадає з матрицями відповідності програмних компетентностей освітнім і вибіркоким компонентам акредитованої ОНП. Відтак, здобувачам не надається об'єктивна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. Водночас, зазначені нормативні документи внаслідок механічної пролонгації не завжди оновлюються та містять застарілі рекомендовані джерела. Рекомендації: 1. Подані у робочих програмах навчальних дисциплін програмні компетентності та ПРН привести у відповідність до переліку компетентностей і програмних РН, що сформульовані у затвердженій ОНП. 2. У випадку якщо певні ОК викладаються одночасно на декількох різноспрямованих спеціальностях то доцільно розробити робочі програми для кожної ОНП, що дасть змогу уникнути невиправданої уніфікації у формах та методах навчання, а також врахувати специфіку ОНП «Психологія» та вимоги студентоцентрованого підходу. 3. Оновити робочі програми навчальних дисциплін, звернувши особливу увагу на рекомендовані студентам нормативні документи та літературні джерела. Також для ознайомлення здобувачів з новими світовими науковими тенденціями та забезпечення інтернаціоналізації доречно доповнити список рекомендованих джерел іноземними публікаціями. 4. Розробити силябуси як рекомендовану форму презентації інформації про освітні компоненти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За критерієм “Навчання і викладання за освітньою програмою” є часткова невідповідність визначеному критерію, недоліки можуть бути усунуті в однорічний строк. На даній ОНП форми та методи навчання і викладання здебільшого відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, а також успішно забезпечується поєднання навчання та дослідження під час реалізації освітньої програми. Однак низка засадничих нормативних документів (ОНП та робочі програми навчальних дисциплін) містять значні суперечності і за відсутності силябусів нездатні надати учасникам освітнього процесу об'єктивну та зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. Крім того, з деяких ОК не відбувається належного оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Для перевірки досягнутих результатів навчання на ОНП застосовуються різні форми поточного, проміжного (опитування, перевірка письмових, самостійних робіт тощо) та підсумкового (екзамену, залікове оцінювання, звіти з практики) контролю. Форми проведення проміжного контролю та критерії оцінювання визначаються лише у робочих програмах навчальних дисциплін, оскільки розробка силабусів на ОНП не практикується. Обов'язковою формою проміжного та підсумкового контролю при підготовці аспірантів є проміжне (семестрове) та підсумкове (річне) звітування про виконання індивідуального плану роботи, яке відбувається регулярно на випускових кафедрах. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються своєчасним висвітленням на сайті Університету робочих програм навчальних, установчими зборами перед практиками, а також проведенням поточних консультацій. Щоправда експертами виявлено часткове неспівпадіння методів контролю та оцінювання, зазначених в робочих програмах навчальних дисциплін та в матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (таблиця з відомостей про самооцінювання освітньої програми). На початку першого курсу навчання формуються індивідуальні плани аспіранта із зазначенням строків семестрового та річного контролів. До початку навчального року на сайті Університету в розділі «Аспірантам» розміщується графік освітнього процесу із розподілом атестаційних тижнів. На сайті Університету в розділі «Аспірантам» розміщено робочі програми навчальних дисциплін з переліком форм контрольних заходів (підсумкового та проміжного) і критеріїв оцінювання. Програма екзамену з критеріями розміщується на сайті для ознайомлення. На перших заняттях з кожної навчальної дисципліни аспіранти отримують інформацію від викладача щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання. Також впродовж року під час супервізійних зустрічей аспірантів з науковими керівниками і гарантом освітньої програми з'ясовується рівень чіткості та зрозумілості здобувачами критеріїв оцінювання їх навчальних досягнень. Вимоги до оцінювання результатів практики, викладені у програмі практики, доводяться до відома аспірантів на установчих зборах перед початком практики, а також розміщуються на сайті.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія за третім рівнем вищої освіти відсутній, однак ОНП передбачає, що «Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації», що відповідає п.3 ст.6 Закону України «Про вищу освіту» та п.30 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 26.03.2016 р. №261 (зі змінами). З метою оцінювання досягнення аспірантами програмних результатів навчання (ПРН) застосовуються такі форми і методи контролю: усний контроль, що використовується з метою перевірки сформованості загальних і фахових компетентностей (індивідуальне, фронтальне опитування, співбесіда, презентація, виступ ін.); письмовий та комбінований контроль: письмові роботи різних типів (тестування; виконання індивідуальних завдань, творчої роботи, аналітичного дослідження для перевірки сформованості інтегральної компетентності); комп'ютерний контроль, у т.ч. тестове опитування, що використовується для об'єктивності оцінювання; самоконтроль – для розвитку у здобувачів уміння оцінювати свої досягнення. Відтак процес оцінювання характеризується оптимальним поєднанням різних видів, форм, методів контролю, що передбачені ОНП. Основними видами контролю є проміжний і підсумковий. Проміжний проводиться під час аудиторних занять та впродовж виконання самостійної роботи. У дисциплінах методологічного та фахового характеру переважають усні й письмові форми з розгорнутими відповідями, що відповідає специфіці загальнонаукового і фахового матеріалу. Ці форми контролю дають змогу оцінити досягнення аспірантів у межах теми, тематичних блоків, змістового модулю, виявити проміжний стан досягнення ПРН. Обов'язковим контрольним заходом є проміжне (семестрове) звітування аспірантів про виконання індивідуального плану, яке відбувається у формі засідання випускової кафедри. Підсумковий контроль з дисципліни передбачає іспит чи залікове оцінювання, а з практики – звітування. Зміст екзаменаційних завдань базується на компетентнісному підході й поєднує теоретичну і практичну складові, що забезпечує поліфункціональну перевірку й оцінку якості оволодіння аспірантом програмних компетентностей. При оцінюванні результатів проходження практики враховується виконання вимог, передбачених програмами практик. Підсумковий контроль у формі залікового оцінювання передбачає виставлення підсумкової оцінки за результатами поточної успішності, що мотивує здобувачів демонструвати пізнавальну активність впродовж всього періоду опанування освітнього компонента. Обов'язковим заходом є річне звітування про виконання індивідуального плану, котре відбувається за наперед обумовленим графіком.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється такими нормативними документами: Положення про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/kubg-edpro>; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті ім. Бориса Грінченка <https://tinyurl.com/kubg-phd-pro>; Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм <https://tinyurl.com/kubg-pro-dev>; Методичні рекомендації з розроблення робочих програм навчальних дисциплін <https://tinyurl.com/kubgrpn-rul>; Положення про організацію та проведення практики аспірантів <https://tinyurl.com/kubg-phd-prac>; Освітньо-наукова програма спеціальності та робочі програми навчальних дисциплін (розміщені на сайті Університету в рубриках «Аспірантам» та «Вступникам»). Строки проведення контрольних заходів зазначені у графіку освітнього процесу, розміщеному на сайті Університету в рубриці «Аспірантам». Для об'єктивності оцінювання аспірантів підсумковий контроль відбувається переважно у формі письмової екзаменаційної роботи (із шифруванням титульного аркушу) або тестових електронних екзаменаційних завдань, перевірка котрих здійснюється автоматично. Порядок повторного проходження контрольних заходів (ліквідації академзаборгованості) аспірантами урегулює п.9.4 Положення про організацію освітнього процесу в Університеті <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>. Термін перенесення звіту, а, отже, строки ліквідації академічної заборгованості, становлять не більше трьох місяців. Перескладання екзамену допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачу, другий – комісії. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюється п.9.3.4.3 Положення про організацію освітнього процесу в Університеті <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>. Здобувач, який вважає, що його відповідь оцінено не об'єктивно, подає до навчального відділу апеляцію на ім'я керівника структурного підрозділу, котрий створює комісію у складі: екзаменатора, який приймав екзамен, іншого викладача цього профілю, завідувача кафедри і заступника керівника з науково-методичної та навчальної роботи. Під час зустрічі із здобувачами з'ясовано, що за період навчання аспірантів за ОНП при проведенні контрольних заходів конфліктних ситуацій та скарг на упередженість чи необ'єктивність викладачів не було. Водночас, експертній комісії не надано результати соціологічного опитування за даною ОНП щодо рівня задоволеності здобувачами об'єктивністю екзаменаторів і процедурами врегулювання конфлікту інтересів. Натомість лише ознайомлено з бланком використаної анкети.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В Університеті наявна нормативна база щодо політики, стандартів і процедур забезпечення академічної доброчесності: Кодекс корпоративної культури Університету Грінченка (п.3.5): <https://tinyurl.com/kodeks-korp>; Декларація про академічну доброчесність: <https://tinyurl.com/deklaratsii>; Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету: <https://tinyurl.com/kubg-integrity>; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті Грінченка (п.8.2, п.8.3): <https://tinyurl.com/kubg-phd-pro>; Наказ про затвердження складу комісії з академічної доброчесності Університету від 29.01.2020 №57: <https://tinyurl.com/komisiiia-dobro>; Наказ про здійснення перевірки на академічний плагіат дисертацій, поданих до спецрад Університету від 24.11.2017 №765: <https://tinyurl.com/perev-dis> Працівниками бібліотеки здійснюється технічна перевірка наукових публікацій за допомогою спеціалізованих програмних засобів спрямованих на запобігання порушень академічної доброчесності, зокрема через сервіс Unicheck, що використовуються в Університеті на умовах договорів з ТОВ «Антиплагіат», та експертної оцінки щодо відсутності/наявності академічного плагіату. В межах навчальних занять інформування щодо академічної доброчесності проводиться під час модулів «Наукова етика» та «Інтернаціоналізація науки». НПП й аспіранти підписують декларацію про академічну доброчесність, беручи на себе зобов'язання дотримуватись її принципів. За їх порушення у Положенні про академічну доброчесність передбачено різні види відповідальності. Дотримання принципів академічної доброчесності є невід'ємною частиною корпоративної культури Університету. У Науковому товаристві молодих вчених Університету діє Школа академічної доброчесності, котра покликана підготувати «агентів змін» для популяризації та утвердження принципів академічної доброчесності. Наукове товариство щорічно проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації», один із напрямів роботи якої – «Наука та освіта: утвердження академічної доброчесності та наукової етики» <https://tinyurl.com/kubg-konf20>; <https://tinyurl.com/konf-2019>. Під час підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників за дослідницьким модулем проводиться тренінг на тему «Перевірка наукових текстів на плагіат». У ЗВО створено постійно діючі комісії з питань академічної доброчесності Університету. Однак завдяки політиці дотримання академічної доброчесності на ОНП «Психологія» не виявлено значних порушень академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Процедура проведення контрольних заходів та їх повторного проходження регулюється системою нормативних документів з якими вчасно ознайомлюють аспірантів. Процес оцінювання здобувачів вищої освіти характеризується оптимальним поєднанням різних видів, форм, методів контролю, що передбачені ОНП. Для об'єктивності оцінювання аспірантів підсумковий контроль відбувається переважно у формі письмової екзаменаційної роботи (із шифруванням титульного аркушу) або тестових електронних екзаменаційних завдань, перевірка котрих

здійснюється автоматично. На захист річних звітів аспірантів запрошуються стейкхолдери, а дотримання принципів академічної доброчесності є невід'ємною частиною корпоративної культури Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Найвне часткове неспівпадіння методів контролю та оцінювання, зазначених в робочих програмах навчальних дисциплін та в матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (таблиця з відомостей про самооцінювання освітньої програми). Експертній комісії не надано результати соціологічного опитування за даною ОНП щодо рівня задоволеності здобувачами об'єктивністю екзаменаторів і процедурами врегулювання конфлікту інтересів. Натомість лише ознайомлено з бланком використуваної анкети. Рекомендації: 1. Урізноманітнити та доповнити форми і методи контролю та оцінювання здобутків аспірантів з окремих ОК, що викладені в таблиці з відомостей про самооцінювання освітньої програми. Привести у відповідність зазначені форми і методи контролю з викладеними в робочих програмах навчальних дисциплін. 2. Ознайомлювати учасників освітнього процесу з результатами соціологічних опитувань щодо рівня задоволеності здобувачами об'єктивністю екзаменаторів і процедурами врегулювання конфлікту інтересів. Здійснювати хоча б часткове оприлюднення їх результатів на відповідних інформаційних платформах ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

За критерієм “Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність” не виявлено суттєвих недоліків, а відтак констатуємо загальну відповідність. Для реалізації ОНП застосовується класичний набір традиційних форм і методів контролю без інноваційних (принаймні впроваджуваних на системному рівні) інструментів і засобів оцінювання академічної успішності та наукових здобутків аспірантів. Відрадно, що у ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітній процес на ОНП – це висококваліфіковані викладачі, які мають науковий ступінь доктора чи кандидата наук та є досвідченими дослідниками. У відомостях про самооцінювання ЗВО обґрунтовує відповідність викладачів тим дисциплінам, які вони викладають (табл. 2). Проте інколи заявлені в обґрунтуванні теми публікацій викладачів за проблематикою не повно відповідають профілю навчальної дисципліни або як у випадку проф. Горбана О.В. загалом не вказані. Варто зауважити, що із 16 викладачів, які забезпечують освітній процес на ОНП шестеро не мають базової психологічної освіти або наукового ступеня з психології. Звісно, що ця вимога не є обов'язковою для усіх ОК. Однак слід нагадати, що дисципліни співвідносяться з відповідними програмними РН, які корелюють із загальними/фаховими компетентностями. Відтак ЗВО має добирати викладачів, виходячи із визначених цілей ОП (принцип fitness for purpose). Саме у цьому контексті частково невиправданим є призначення для викладання навчальної дисципліни «Стратегії наукових досліджень» (ОК2) кандидата політичних і доктора педагогічних наук. У них обох немає базової психологічної освіти, публікацій чи інших показників науково-педагогічної активності з профілю ОПН Психологія. Водночас саме ОК2 (згідно матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП) забезпечує формування двох загальних і 7-и фахових компетентностей. Аналогічна (хоча і менш дискусійна) ситуація склалася щодо призначення докторів педагогічних і філософських наук для викладання навчальної дисципліни «Філософія і методологія наукової діяльності», котра забезпечує формування чотирьох загальних і однієї фахової компетентностей. Вважаємо, що досягнення програмних РН буде більш ефективним, а врахування наукових інтересів здобувачів більш повним, якщо у цих викладацьких тандамах буде хоча б один профільний психолог або ж задіяні на ОНП викладачі матимуть кілька показників науково-педагогічної активності співвіднесених із спеціальністю 053 Психологія. Зазначена рекомендація базується на тому, що «академічна кваліфікація», загалом, відсилає до компетентностей у певній сфері, свідченням яких є наявність освіти або наукова діяльність у цій сфері, у той час як «професійна кваліфікація» означає досвід професійної діяльності у відповідній сфері, що дозволяє фахово викладати відповідну дисципліну.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Рівень професіоналізму викладачів декларується університетом як головний критерій проходження ними конкурсного добору, який регламентується Положенням про конкурс на заміщення вакантних посад НПП (<https://tinyurl.com/kubg-contest>) Кандидатури претендентів на посади НПП попередньо обговорюються на відповідних кафедрах. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента на посаду НПП кафедра може запропонувати йому прочитати лекції, провести практичні заняття, за результатами яких складається відгук про відкрите заняття. За результатами обговорення складається мотивований висновок про професійні якості кожного з претендентів. Рішення про рекомендацію/не рекомендацію приймається кафедрою шляхом таємного голосування. Під час конкурсного добору беруться до уваги такі показники: наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність претендента, досвід роботи, рейтинг викладача за результатами щорічного конкурсу «Лідер року», оцінка діяльності викладача здобувачами освіти через опитування «Викладач очима студентів», рівень трудової дисципліни. Водночас, спираючись на вище окреслені критерії, малообґрунтованим видається відбір для викладання на ОНП Психологія наступних непрофільних для цієї спеціальності викладачів: 1) к.філол.н. Якуба В.В. (528 рейтингове місце в Е-портфоліо викладача за 2019 рік: <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/448>); 2) к.пол.н. Виговська О.С. (154 рейтингове місце в Е-портфоліо викладача за 2019 рік); 3) к.ю.н. Панова І.Ю., відомості про яку загалом відсутні у згаданому рейтингу.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На засадах науково-освітнього партнерства доктори психологічних наук інших ЗВО та НДІ були залучені до рецензування освітньої програми, є членами спеціалізованої вченої ради К26.133.04 Університету із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук, надають аспірантам консультації з питань міжгалузевих аспектів реалізації дисертаційного дослідження та ін. (за запитом), здійснюють експертизу дисертацій і науково-методичних видань, запрошуються до участі у наукових конференціях та семінарах, до реалізації дослідницьких проектів. Також представники роботодавців залучаються до проведення в Університеті гостьових лекцій, науково-практичних семінарів, круглих столів, панельних дискусій тощо. На зустрічі з роботодавцями завідувач кафедри психології Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка, д.психол.н. Кузікова С.Б. зазначила, що вона регулярно долучається до реалізації освітнього процесу за акредитованою ОНП, а саме: 1) брала участь в червні 2020 р. в онлайн режимі в засіданні кафедри психології Київського університету Бориса Грінченка де обговорювалися особливості підготовки аспірантів, а саме форми і методи організації та проведення практик в умовах карантину; 2) три роки поспіль (в травні) вона була присутня на річних звітуваннях аспірантів з виконання їхніх індивідуальних планів; 3) щорічно присутня в листопаді на конференції в Київському університеті Бориса Грінченка де виступає перед аспірантами як спікер секційного засідання; 4) проходила у 2019 році дистанційне опитування у формі анкетування з питань доречності зміни ОК на даній ОНП. Завідувач навчально-наукового центру розвитку персоналу та лідерства Київського університету ім. Бориса Грінченка Бреус Ю.В. зазначила, що вона неодноразово брала участь в обговоренні освітньо-наукової програми з гарантом і на засіданні профільних кафедр. Також вона зауважила, що разом з аспірантами цієї програми проводить експериментальні дослідження в середніх загальноосвітніх школах у ході яких здобувачі мають змогу апробувати результати своїх теоретичних пошукувань. Про подібний досвід співпраці в рамках реалізації освітнього процесу за ОНП Психологія розповіли й інші семеро учасників зустрічі з роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення професіоналів-практиків, експертів і представників роботодавців до викладання та організації освітнього процесу відбувається при проведенні виїзних занять у науково-дослідних лабораторіях Інституту психології імені Г.С. Костюка, Інституту соціальної та політичної психології, Інституту післядипломної педагогічної освіти та освіти дорослих, Центрах надання соціально-психологічних послуг, Центрах зайнятості тощо. Також практикується проведення бінарних лекцій та семінарів-практикумів, дискусій, конференцій, круглих столів, тренінгів із залученням викладачів інших ЗВО та практикуючих психологів. Має місце проведення гостьових лекцій («Формування професійної позиції психолога у закладі вищої освіти», лектор – Панок В.Г., директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України, доктор психологічних наук, професор), майстер-класів («Екофасилітація як інноваційна модальність психологічної допомоги та розвитку особистості», ведучий – Лушин П.В., завідувач кафедри психології та особистісного розвитку ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», доктор психологічних наук, професор), вебінарів («Шляхи підвищення комунікативної культури вчителя», ведуча – Мерзлякова О.Л. – доцент кафедри освітнього лідерства ІІІІО Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат психологічних наук, доцент) відомими роботодавцями та авторитетними представниками професійної спільноти. На зустрічі з роботодавцями фахівець з обробки та аналізу даних, ТОВ «Тейлор Нельсон Софрез Ураїна» к.психол.н. Подшивалов Ф.М. зазначив, що він долучався до проведення аудиторних занять на даній ОНП. Зокрема, він на запрошення гаранта О.П. Сергієнко провів для аспірантів у березні 2020 року майстер-клас з обробки емпіричних даних із використанням інформаційних технологій. Завідувач навчально-наукового центру розвитку персоналу та лідерства Київського університету ім. Бориса Грінченка Бреус Ю.В. зазначила, що кожного року в рамках роботи Наукової цукерні роботодавці діляться досвідом з аспірантами. Завідувач лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології ім. Г.С. Костюка

НАПН України, д.психол.н. Грись А.М. зазначила, що на одному із занять для аспірантів вона демонструвала можливість реалізації моделі роботи з соціально-дезадаптованими неповнолітніми, яку розробляє їхня лабораторія.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В Університеті на основі Положення про підвищення кваліфікації НПП <https://tinyurl.com/kubg-qua-per> створено систему професійного розвитку викладачів. Підвищення кваліфікації має пролонгований характер і відбувається в процесі опанування НПП модулів, які забезпечують розвиток: фахової, дидактичної, дослідницької, ІКТ, лідерської компетентностей. Крім того, науково-педагогічні працівники проходять фахове стажування в інших ЗВО чи НДІ. Для нових НПП проводяться адаптаційні тренінги та, за необхідності, призначається тьютор в особі досвідченого НПП Університету відповідно до Положення про адаптацію новопризначених НПП <https://tinyurl.com/kubg-adapt> Важливу роль у системі професійного розвитку відіграє ННЦ розвитку персоналу та лідерства <https://tinyurl.com/kubg-esc-lead> Сприяє професійному розвитку викладачів ОНП відкритий в Університеті доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science та можливість публікації статей у фахових виданнях Університету. На зустрічі із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами та зустрічі з менеджментом ЗВО з'ясовано, що в рамках міжнародної співпраці відбуваються обміни викладачами (у формі гостьових викладачів) з Project Central (США) на підставі підписаного постійнодіючого договору. Також викладачам оплачуються відрядження на наукові конференції за рахунок власних надходжень університету.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Підвищення мотивації працівників як одне із завдань передбачено Стратегією розвитку Університету (п.2.2.) <https://tinyurl.com/kubg-strat>. Система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері регламентується Правилами внутрішнього розпорядку <https://tinyurl.com/kubg-rules>, Положенням про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності НПП, НП «Лідер року» <https://tinyurl.com/kubg-leader>. Основним агрегатором інформації про діяльність викладача є електронна система «Е-портфоліо» <http://eportfolio.kubg.edu.ua>, завдяки чому забезпечується прозорість та об'єктивність оцінки. Для працівників Університету передбачені види заохочень: оголошення подяки, нагородження грамотою, медаллю Бориса Грінченка, нагрудним знаком «За служіння Університету» відповідно до Положення про відзнаки <https://tinyurl.com/kubg-vidznaku>. Щорічно проводиться конкурс на здобуття премії імені Б.Грінченка, переможці якого нагороджуються дипломами та преміями <https://tinyurl.com/kubg-Grinch>. Також працівники можуть представлятися до відзначення державними і відомчими нагородами. У п. 4.5 Положення про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних і наукових працівників університету «Лідер року» зазначається, що «на основі рішення Вченої ради переможцям Конкурсу видається Диплом та встановлюється відповідна визначена надбавка до заробітної плати в розмірі 50 % від посадового окладу терміном на 1 рік за результатами професійної діяльності номінантів на біжучий календарний рік» https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_34-%Do%Bo-24.01.19-lider-roku.pdf. Відрадно, що Інститут людини чотири роки поспіль входить у трійку лідерів рейтингового оцінювання «Лідер року», а безпосередньо кафедра практичної психології, яка забезпечує підготовку за ОНП Психологія цього року посіла третє місце серед усіх кафедр та структурних підрозділів університету. Під час зустрічі з допоміжними (сервісними) структурними підрозділами з'ясовано, що у 2019 році в число переможців рейтингового оцінювання «Лідер року» ввійшло двоє викладачів (д.пед.н. Морзе Н.В. та д.пед.н. Хоружа Л.Л.), які забезпечують освітній процес на ОНП Психологія. В Університеті діє Положення про преміювання працівників <https://tinyurl.com/kubg-prem>, а також Порядок преміювання працівників за публікації у Scopus та WoS <https://tinyurl.com/kubg-pr-swos>, <https://tinyurl.com/kubgpr-swos-n>. Зокрема, з-поміж викладачів, які забезпечують освітній процес на ОНП Психологія були премійовані за статті у Scopus гарант програми д.психол.н. Сергєєнкова О.П. та д.психол.н. Лозова О.М.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітній процес на ОНП – це висококваліфіковані викладачі, які мають науковий ступінь доктора чи кандидата наук та є досвідченими дослідниками. На кафедрі наявні системні, глибокі та багаторічні зв'язки з багатьма працевластачами регіону, котрі залучаються на договірній основі до організації та проведення освітнього процесу з підготовки студентів за відповідною ОП. Заклад вищої освіти системно сприяє розвитку та підвищенню кваліфікації професорсько-викладацького складу випускової кафедри, та достатньо стимулює викладачів за одержані професійні здобутки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Із 16 викладачів, які забезпечують освітній процес на ОНП шестеро не мають базової психологічної освіти або наукового ступеня з психології. Звісно, що ця вимога не є обов'язковою для усіх ОК. Однак слід нагадати, що дисципліни співвідносяться з відповідними програмними РН, які корелюють із загальними/фаховими компетентностями. Саме у цьому контексті частково не виправданим є призначення для викладання ОК2 (котрий згідно матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП забезпечує формування двох загальних і 7-и фахових компетентностей) двох непрофільних викладачів. ЗВО декларує, що під час конкурсного добору беруться до уваги такі показники: наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність претендента; досвід роботи; рейтинг викладача за результатами щорічного конкурсу «Лідер року». Водночас для реалізації ОНП запрошено непрофільних для цієї спеціальності викладачів з відносно низькими рейтинговими балами, а саме: 1) к.філол.н. Якуба В.В. (528 рейтингове місце в Е-портфолію викладача за 2019 р.); 2) к.пол.н. Виговська О.С. (154 рейтингове місце); 3) к.ю.н. Панова І.Ю., відомості про яку відсутні у згаданому рейтингу. Рекомендації: 1. Досягнення програмних РН буде більш ефективним, а врахування наукових інтересів здобувачів більш повним, якщо у створених на ОНП викладацьких тандамах, які забезпечують формування певного ОК буде хоча б один профільний психолог або ж задіяні викладачі матимуть кілька показників науково-педагогічної активності співвіднесених із спеціальністю 053 Психологія.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За критерієм «Людські ресурси» наявна загальна відповідність передбаченим нормативним вимогам. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, здебільшого забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Заклад вищої освіти успішно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, сприяє професійному розвитку викладачів і стимулює розвиток їхньої майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Планування фінансових потреб та їх забезпечення регулюється планово-економічним відділом бухгалтерії за погодженням із керівником ЗВО, у т.ч. з урахуванням пропозицій від структурних підрозділів. ЗВО має достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу підготовки здобувачів вищої освіти. На офіційному сайті є сторінка бібліотеки <http://library.kubg.edu.ua>, де студенти мають вільний доступ до перевірки на плагіат власних наукових робіт, надіславши їх електронною поштою на відповідну адресу <http://library.kubg.edu.ua/poslygy-ta-servis/dostup-do-internet.html>. На сайті окремо виділені сторінки щодо видань, фондів та електронних ресурсів бібліотеки <http://library.kubg.edu.ua/2013-02-08-11-17-53.html>. З серпня 2019 року в Університеті відкрито доступ до наукометричної бази Scopus Elsevier та передплатений доступ до Web of Science компанії Clarivate Analytics – платформи, на якій розміщено бази наукової літератури і патентів з природничих, технічних, біологічних, суспільних, гуманітарних наук і мистецтва. Викладачам і здобувачам надано вільний доступ до мережі Інтернет. Слід зазначити, що з 30 травня 2019 року здобувачі PhD мають доступ до «Інформаційного ресурсу» – повнотекстової електронної архіву української історичної періодики LIBRARIA™ з комплексом пошукових засобів на описовому та контекстному рівнях, розташованого у мережі Інтернет за адресою: <https://libraria.ua>. Доступ надається з локальної мережі Університету. Навчально-методичне забезпечення ОНП гарантує досягнення визначених цілей та програмних результатів, що доводиться результатами поточного контролю у відповідності до графіку навчального процесу та засвідчується виконанням здобувачами індивідуальних навчальних планів. В Університеті використовуються ліцензовані електронні ресурси щодо підтримки освітнього процесу та академічної доброчесності. Бібліотека Університету здійснює перевірку на виявлення збігів/ідентичності/схожості в текстах засобами сервісу перевірки на плагіат Unicheck та Strike Plagiarism. Адміністрацією Університету надана інформація про програмне забезпечення, яке застосовується для реалізації даної ОНП, але про яке саме ліцензоване/сертифіковане програмне забезпечення йде мова, не вказано.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Університет забезпечує повний безоплатний доступ здобувачів PhD і викладачів до всіх інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми, а також до мережі

Інтернет та Wi-fi. Під час зустрічей встановлено, що здобувачі мають вільний доступ до матеріально-технічних ресурсів та інфраструктури, необхідної для забезпечення досягнення визначених в ОНП результатів навчання.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Розділ 10 Стратегії розвитку Університету передбачає забезпечення безпеки та здорових умов для здобувачів освіти, співробітників та відвідувачів https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/bgku_development_strategy_2018-2022.pdf. Система організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності визначена у Положенні про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу <https://tinyurl.com/bezp-osvita>. Розміщений на сайті наказ «Про систему оповіщення, зміст дій щодо загрози вчинення терористичного акту, виявлення підозрілих предметів або виникнення надзвичайних ситуацій в приміщеннях університету та його територіях» <https://tinyurl.com/syst-opov> регулює відповідні можливі ситуації. Особливо слід зазначити, що безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів PhD забезпечується через дотримання санітарних норм, службу охорони та контрольно-пропускною системою, відео спостереженням, системою протипожежної безпеки, системою зовнішнього блискавковідводу та заземлення. Особливу увагу приділено забезпеченню інформаційної та кібербезпеки Університету: створено комплексну систему захисту інформації, проводиться постійне вдосконалення мережі. Задля збереження психічного здоров'я співробітників Університету та здобувачів діє соціально-психологічна служба, а також «Допомога психолога онлайн» <https://tinyurl.com/dop-online>. Особливо слід підкреслити підтримку психологічної безпеки освітнього середовища завдяки поважному, чемному ставленню до всіх учасників освітнього процесу, підтримку здобувачів в їх запитих та інтересах, намагання максимально можливо їх задовольнити. Для здобувачів створено можливості для задоволення інтересів і потреб, насамперед, пов'язаних із виконанням дисертаційного проекту та майбутньою професійною діяльністю. В Університеті діє студентське самоврядування <https://il.kubg.edu.ua/informatsiya/studentam/studentske-samovriadvannia.html>, метою якого є створення належних умов для самореалізації студентів та сприяння різноманітним формам соціальної активності. Наукове товариство у своїй роботі керується Положенням про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, яке можна знайти на сайті Університету у вільному доступі https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/naukovcyam/nauk_trovarystvo_studentiv/polozh_nauk_tovarystvo.pdf

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Механізм освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів реалізується шляхом комунікації зі здобувачами ОНП та висвітлений у Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук <https://tinyurl.com/kubg-phd-pro>; Положенні про правила призначення і виплати стипендій в Університеті <https://tinyurl.com/styp-phd>; Положенні про стипендіальну комісію Університету <https://tinyurl.com/styp-kom>; Положенні про порядок використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та преміювання студентів <https://tinyurl.com/prem-asp>. Освітня підтримка здобувачів здійснюється у контексті питань, що стосуються організації освітнього процесу, забезпечення його необхідними ресурсами. З усіх питань, що стосуються організації освітнього процесу, здобувачі можуть звертатись до наукового керівника, гаранта ОНП, завідувача аспірантури, докторантури, адміністрації інституту/факультету, Університету. Здобувачі освіти можуть контактувати з НПП та іншими співробітниками Університету через корпоративну електронну пошту. На сайті Університету також є розділ «Аспірантам», що сприяє інформуванню здобувачів вищої освіти <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/oholoshennia.html>. Для зворотного зв'язку зі здобувачами щодо їх підтримки та якості освітнього процесу проводиться опитування. Інформаційна підтримка здобувачів здійснюється у різний спосіб – від розміщення інформації на сайті ЗВО до безпосереднього спілкування за персональними запитом до викладачів та наукових керівників. Аспіранти забезпечуються своєчасним і системним наданням необхідної інформації про конференції, проекти, стажування, у т.ч. закордонні, конкурси, різні соціальні заходи та можливість участі в них. Ряд сервісних послуг щодо інформаційної підтримки надає бібліотека Університету, з-поміж яких – тематичний підбір літератури, редагування списків літератури, підбір журналу для публікації, пошук літератури з теми у Scopus та Web of Science, електронна доставка документів, індексування за УДК. Додаткові можливості інформаційної підтримки відкриваються завдяки соцмережам. Соціальна підтримка та задоволення соціальних потреб здобувачів здійснюється завдяки соціальній інфраструктурі ЗВО та регулюється Положенням про соціально-психологічну службу <https://cutt.ly/ihqkVwo>. Також є можливість звернутися за допомогою до психолога у режимі онлайн <https://cutt.ly/UhqkXqc>. Здобувачі повністю забезпечені проживанням у гуртожитку, своєчасними виплатами стипендій, можливістю отримання матеріальної допомоги (за потреби), безкоштовним користуванням басейном і тренажерною залом. Під час спілкування зі здобувачами було встановлено, що консультативна, освітня, інформаційна та соціальна підтримка здійснюється в ЗВО постійно. Викладачі завжди налаштовані на індивідуальне консультування за запитом здобувачів як безпосередньо, так і за допомогою електронного спілкування.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО створено достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, регламентовані Стратегією (Програмою) розвитку Університету на 2018-2022 рр. Особливості зарахування на навчання осіб з інвалідністю передбачені у Правилах прийому, але серед аспірантів ОНП, що акредитується, особи з особливими освітніми потребами відсутні. Для потреб здобувачів з інвалідністю пристосована інфраструктура навчальних корпусів, де відбувається освітній процес за ОНП – там облаштовано безбар'єрне освітнє середовище. Навчальний корпус №1 обладнаний ліфтами, пандусами, а у корпусі №2 на кожному поверсі обладнано санітарні кімнати для осіб з інвалідністю, встановлено пандуси та введено в експлуатацію пасажирський ліфт. Всі наведені факти були продемонстровані під час огляду МТБ. В Інституті людини створено Інклюзивний ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю <https://tinyurl.com/kubg-cen-res>, діяльність якого регулюється відповідним Положенням <https://tinyurl.com/kubg-centr> Передбачено надання Центром технічної, психологічної, педагогічної та соціально-педагогічної підтримки. Супровід розпочинається з моменту звернення особи з інвалідністю до Університету та охоплює процеси підготовки до вступу, навчання, працевлаштування. Веб-сайт Університету адаптовано для людей з особливими освітніми потребами (є можливість збільшити/зменшити шрифт, контрастність). Для незрячих (слабозорих) здобувачів застосовуються усні форми проведення поточних і підсумкових форм контрольних заходів. Під час зустрічі зі здобувачами була підтверджена вказана інформація та зазначено, що вони у повній мірі готові прийняти на навчання осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час спілкування зі здобувачами було підтверджено, що в Університеті існує чітка і зрозуміла політика процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та якої дотримуються під час реалізації освітньої програми. Урегулювання конфліктних ситуацій регламентовано регулюються Положенням про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_736_31.10.19.pdf, в якому представлено забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод усіх співробітників та здобувачів, підтримання в Університеті середовища, вільного від дискримінації, сексуальних домагань, булінгу, приниження честі та гідності особи. Дія Положення поширюється на всіх співробітників і здобувачів, стосується поведінки під час освітнього процесу та/або виконання посадових обов'язків. Також в Університеті діє Комісія з етики. На сайті є відповідне Положення про створення даної комісії https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_793_19.11.2019.pdf. Окрема увага приділяється урегулюванням питань щодо дискримінації та протидії корупції, на сайті Університету розміщена відповідна інформація у відкритому доступі <https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/protydiia-dyskryminatsii.html>, <https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/antikoruptsiini-zakhody.html> Під час спілкування зі здобувачами було встановлено, що вони обізнані щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій, протидії корупції та сексуальних домагань. Зі слів здобувачів, випадків прояву конфліктних ситуацій, корупції та сексуальних домагань за даною ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Безкоштовна забезпеченість здобувачів та викладачів необхідними літературними джерелами, вільним доступом до Wi-Fi та науково-методичних видань є достатньою для виконання усіх необхідних освітніх компонентів за даною ОНП. Навчальна діяльність здобувачів вищої освіти відбувається з урахуванням безпечного освітнього середовища. Усі здобувачі забезпечені місцями у гуртожитку. Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті (п.2.10) передбачено шляхи вирішення потенційних конфліктів між аспірантом і науковим керівником. У разі виникнення конфліктної ситуації письмову заяву аспіранта або наукового керівника розглядає Комісія з етики Університету або Комісія з питань академічної доброчесності інституту/ факультету/ Університету, чи комісія, до складу якої можуть входити гарант ОНП, завідувач випускової кафедри, директор/ декан інституту/ факультету, завідувач аспірантури, докторантури, проректор з наукової роботи. Під час зустрічі зі здобувачами щодо задоволеності їхніх потреб та інтересів були надані виключно позитивні відгуки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ не надана інформація щодо застосування ліцензованого/сертифікованого програмного забезпечення, яке застосовується для реалізації даної ОНП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Встановлено, що перегляд ОНП відбувається періодично у вигляді дискусій з метою встановлення відповідності її структури та змісту змін вимог законодавчої та нормативної бази, що регулює якість освіти, освітніх потреб здобувачів вищої освіти, запитів й рекомендацій інших стейкхолдерів. Під час зустрічей зі здобувачами, НПП та стейкхолдерами встановлено факт їх залучення до моніторингу та періодичного перегляду ОНП, але лише у вигляді обговорень та дискусій. Враховуючи те, що ОНП «Психологія» була вперше запроваджена в 2016 р. і те, що відповідний стандарт вищої освіти відсутній, перегляд ОНП хоч і здійснювався, проте, зі слів адміністрації, не було виявлено моментів в ОНП, котрі потребували б внесення змін в ОНП та навчальний план. Наразі здійснюється моніторинг ефективності реалізації ОНП із подальшим її удосконаленням. Під час зустрічей зі структурними підрозділами встановлено, що заходи з перегляду цієї ОНП відбуваються лише у вигляді дискусій та залучення представників студентського самоврядування не активне.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Встановлено, що отримання безпосереднього зворотного зв'язку від здобувачів про якість ОНП відбувається періодично. Процес анкетування обговорюється на засіданнях кафедри та фіксується у Протоколах засідань кафедри. Думка здобувачів щодо якості викладання збирається шляхом проведення анкетування «Викладач очима студентів». Під час спілкування зі здобувачами щодо практичного долучення здобувачів освіти та представників студентського самоврядування до процесу перегляду ОНП виявилось, що здобувачі недостатньо поінформовані з механізмом власного впливу на зміст освітньої програми; аспіранти та представники студентського самоврядування обізнані, що результати опитування, які проводяться ЗВО будуть враховувати при перегляді ОНП та процедурі забезпечення її якості, але не змогли сказати як саме.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

За час реалізації ОНП були налагоджені такі види співпраці з роботодавцями: залучення представників роботодавців до науково-педагогічної роботи, спільне проведення наукових конференцій, рецензування ОНП тощо. Встановлено, що роботодавців активно залучають до перегляду ОНП, але у вигляді дискусій. Так, представники роботодавців були залучені до процесу розробки ОНП шляхом рецензування опису освітньої програми та навчального плану. Під час зустрічей із роботодавцями це було підтверджено. Вони цілком задоволені програмою підготовки здобувачів та співпрацею з ЗВО за даною ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Координацію збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників здійснює відділ практики та працевлаштування НМЦ стандартизації та якості освіти. Сторінка «Випускникам» <https://kubg.edu.ua/informatsiya/klub-vipusknikiv/oholoshennia.html> на сайті Університету міститься інформація про діяльність Клубу випускників, анкету випускника, яка також дозволяє проводити періодичний моніторинг щодо працевлаштування випускників Університету. Випускників ОНП 2016 року ще немає, але встановлений факт

фіксування інформації про кар'єрний шлях та існування зворотного зв'язку із аспірантами минулих років, деякі з яких, зокрема, виступають зараз як залучені до реалізації ОНП професіонали-практики.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Встановлено, що протягом 2016-2020 рр. ОНП періодично переглядалася, відповідно до викликів з боку НПП, академічної спільноти та роботодавців. У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за час реалізації ОНП суттєвих недоліків не виявлено. Моніторинг задоволеності здобувачами вищої освіти ОНП виявив достатній рівень їхньої задоволеності ОНП у контексті як освітньої, так наукової складових. Також було виявлено необґрунтований розподіл аудиторних годин за видами з дисципліни «Наукова комунікація англійською мовою». Недоцільним виявилась кількість відведених годин на лекційні заняття. З огляду на це та практичну зорієнтованість названої дисципліни, години, передбачені на лекції, перенесено на семінарські заняття. Також окремі недоліки було виявлено в робочих програмах навчальних дисциплін: нечіткість критеріїв оцінювання завдань для проміжного контролю, неоновлені переліки джерел для опрацювання. Зміни, які були внесені до ОНП відображені у вільному доступі на сайті https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/ONP_zminy/053_ONP_zminy.pdf Загалом ОНП орієнтована на навчання, побудоване на дослідженнях, із реалізацією наукових знань про сучасні теорії та методи дослідження у власній професійній діяльності. Підсумки реалізації ОНП «Психологія» будуть здійснені після першого випуску здобувачів. Виявлені моменти, які потребуватимуть усунення, будуть розглянуті на засіданнях кафедр психології особистості та соціальних практик і практичної психології, вчених радах Інституту людини та Університету із залученням усіх зацікавлених сторін і враховані у подальшій роботі зі здобувачами.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація здійснюється вперше, тому зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Університет активно запроваджує культуру якості освіти в академічному середовищі через роз'яснювальну роботу, просвітницькі заходи, систему морального та матеріального заохочення тощо. Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у різний спосіб, зокрема вони можуть брати участь в обговоренні питань забезпечення якості освіти і процедури їх реалізації (на засіданнях кафедр та вчених рад). Також здобувачі забезпечують викладання навчальних дисциплін на високому науково-теоретичному і методичному рівнях, підвищують власний професійний рівень, педагогічну майстерність та/або наукову кваліфікацію, дотримуються норм академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Стейкхолдери мають змогу брати участь у періодичному перегляді ОНП та інших процедурах забезпечення її якості у вигляді дискусій та як партнери. Існує механізм реакції внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в ОНП, але суттєвих недоліків ЗВО не вбачає. У ЗВО існує культура якості, що сприяє постійному розвитку ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП відбувається згідно із визначеною політикою ЗВО, тобто лише у вигляді дискусій. Адміністрація пояснює цей факт так, що на даний час не було необхідності, адже вважає дану ОНП зразковою. Під час зустрічі із студентським самоврядуванням та здобувачами було встановлено, що вони долучаються до перегляду ОНП, але як саме, сказати не змогли.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

.Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними для них, чіткими та зрозумілими та знаходяться у вільному доступі для перегляду на сайті Університету: • Статут Університету Грінченка <https://tinyurl.com/kubg-regul> • Правила внутрішнього розпорядку <https://tinyurl.com/kubg-rules> • Кодекс корпоративної культури <https://tinyurl.com/kodeks-korp> • Корпоративна угода про участь у розбудові Університету <https://tinyurl.com/KUBG-korp-agree> • Положення про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro> • Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук <https://tinyurl.com/kubg-phd-pro> • Положення про ректорат <https://tinyurl.com/kubg-rector> • Положення про кафедру <https://tinyurl.com/kubg-depar> • Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу <https://tinyurl.com/kubg-mob-rul> • Положення про академічну доброчесність НПП, НП, ПП та здобувачів вищої освіти Університету <https://tinyurl.com/kubg-integrity> • Договори про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та докторів наук <https://tinyurl.com/kubg-agre> Решта документів, якими регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, своєчасно оприлюднюються на сайті Університету в Реєстрі нормативної бази <https://tinyurl.com/kubg-norm> Залежно від мети та змісту документів вони проходять обговорення та затвердження на вчених радах інститутів/факультетів, Університету, на Конференції трудового колективу тощо. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних аспірантів зробити поінформований вибір щодо вступу на освітньо-наукову програму. Під час зустрічей з аспірантами, було встановлено, що доступ до інформації зручний та зрозумілий. З інформацією про правила і положення здобувачі знайомляться на етапі вступу до аспірантури.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП не оприлюднювався на офіційному веб-сайті ЗВО на стадії розробки, оскільки не було такої вимоги у ЗВО. У майбутньому при перегляді ОНП планується розміщення проекту опису ОНП та навчального плану на сайті Університету з метою отримання зауважень та пропозицій усіх заінтересованих сторін. <http://kubg.edu.ua/informatsiya/vstupnikam/napryami-pidgotovki/doktor-filosofii.html>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті Університету оприлюднено ОНП <http://kubg.edu.ua/informatsiya/vstupnikam/napryami-pidgotovki/doktor-filosofii.html>, зміни, які були внесені до ОНП, навчальний план, робочі програми всіх освітніх компонентів, програми практик, нормативні документи щодо організації освітнього процесу, наукової діяльності аспірантів. Ці документи містять точну та достовірну інформацію про освітньо-наукову програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та освітні компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та здобувачів. Під час інтерв'ювання здобувачів з'ясовано, що звітування аспірантів щодо виконання ними індивідуальних планів наукової роботи відбувається систематично двічі на навчальний рік на засіданнях кафедри. Дана інформація підтверджена науковими керівниками дисертаційних досліджень аспірантів. Зворотний зв'язок про ступінь задоволення потреб та інтересів здобувачів отриманий як у безпосередньому спілкуванні, так і за допомогою анкетування. Засвідчення проведених опитувань ЗВО відображає лише у внутрішніх Протоколах засідань кафедри, але не надає результатів такого опитування суб'єктам освітнього процесу. Під час зустрічі адміністрацією університету за допомогою демонстрації екрану були надані: рейтинг викладачів, анкета з запитаннями, але підсумкових результатів надано не було. Викладені вище факти підтверджено під час зустрічей зі здобувачами та адміністрацією Університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами, що є у вільному електронному доступі на сайті ЗВО. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних аспірантів зробити поінформований вибір щодо вступу на освітньо-наукову програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Звітування аспірантів щодо виконання ними індивідуальних планів наукової роботи відбувається систематично двічі на навчальний рік на засіданнях кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендовано залучати студентів до опитування з демонстрацією результатів, тобто, надавати зворотній зв'язок після проведеного опитування.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Університет дає можливість аспірантам одержати підготовку за даною ОНП, про що свідчить порівняльний аналіз ОК і дисертаційних тем аспірантів та їхня дотичність. Так, для тем, пов'язаних з підготовкою фахівця психолога (1.Клепікова О.В., тема дослідження «Психологічні особливості становлення професійного благополуччя майбутніх психологів» - дотичною буде ОК1 «Філософія і методологія наукової діяльності», ВК1 «Теоретико-методологічні засади психологічного знання»; 2.Бірюкова К.Д., тема дослідження «Психологічні чинники формування професійної компетентності психолога в міждисциплінарному супроводі дітей з аутизмом» - ОК4 «Міждисциплінарні моделі психологічних досліджень», ВК1 «Педагогічна психологія в міжгалузевих дослідженнях»; 3.Лигоміна Т.А., тема дослідження «Соціально-психологічні чинники формування професійного іміджу практичного психолога закладу освіти» - ВК3 «Теорія і практика соціальної психології»). Для тем, що пов'язані з проблемами професійних стереотипів вихователів та гендерною соціалізацією дітей дошкільного віку (4.Прядко А.О., «Психологічні особливості подолання професійних стереотипів вихователів в умовах реформування дошкільної освіти», 5.Булана Л.В. «Психологічні чинники гендерної соціалізації дітей дошкільного віку») дотичними будуть(ОК4 «Розвиток наукової галузі», ОК5 «Науково-дослідна інфраструктура в галузі»); дисципліни(ВК1 «Технології розробки діагностичного інструментарію», «Психологія розвитку в дослідницьких вимірах»). Темам пов'язаним з компетентностями фахівців і керівників закладів (6.Жильцов А.О., «Психологічні особливості формування консультативної компетентності у фахівців соціально-реабілітаційних центрів», 7.Пристаї О.В., «Психологічні умови формування управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти») дотичні: «Стратегія наукових досліджень» ОК2, ВК: «Науковий семінар з соціальної психології, психології соціальної роботи» ВК4, «Психологія суспільної свідомості» ВК3 тощо (в системі «запити-відповіді» п.9). Слід відзначити, що університет кожного року в рамках роботи Наукової цукерні має можливість організувати майданчики для проведення психол.експерименту, про що зазначено, зокрема, на зустрічі з роботодавцями (Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, д.психол.н. Грись А.М.; фахівцем з обробки та аналізу даних, ТОВ «Тейлор Нельсон Софрез Ураїна) к.психол.н. Подшиваловим Ф.М.. Відповідний рівень академ.письма для комунікації в міжнародному науковому просторі забезпечується дисципліною ОК3 «Наукова комунікація англійською мовою». Також вважаємо достатньою підготовку до викладацької діяльності, оскільки в межах ОНП передбачено вивчення відповідних ОК (ОК1 Філософія і методологія наукової діяльності, ОК4 Розвиток наукової галузі, ОК5 Науково-дослідна інфраструктура в галузі), та проходження науково-викладацької практики, яка передбачає у т.ч. проведення занять (практичних, лекц-их), що передбачено відповідною програмою науково-викладацької практики: <https://cutt.ly/Nhqlffx>

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ЕГ за логістикою посилання: <https://cutt.ly/Qg6N3kQ> надано Категорію: Портфоліо аспірантів/053 Психологія, де у змісті відображено персональні дані одинадцяти здобувачів та їх науково-дослідна діяльність. Аналіз публікацій наукових керівників та тем дисертаційних досліджень аспірантів свідчить про їхню кореляцію (далі- аспірант, тема, науковий керівник і його публікації): 1. аспірант: Жильцов А.О. «Психологічні особливості формування консультативної компетентності у фахівців соціально-реабілітаційних центрів» (<https://cutt.ly/Kg69UJX>) – наук.керівник (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/322/>) Сергєєнкова О.П. (Сергєєнкова О.П., Канюка І.О., (2017) Професійна рефлексія студентів-психологів: програма розвитку The New Education Review (3). с. 273-285.; Столярчук, О.А., Сергєєнкова, О.П. (2019) Формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності Humanitarium: зб. наук. праць ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" (1 (42)). с. 164-173. ISSN 2308-5126. <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/322/>), не знайдено жодної публікації аспіранта, участі в конференціях, що унеможливило аналіз кореляції теми аспіранта та його публікацій теми наукового керівника; аспірантка: Прядко А.О. «Психологічні особливості подолання професійних стереотипів вихователів в умовах реформування дошкільної освіти» - наук.керівник Сергєєнкова О.П. (Наукові школи Інституту людини: <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/322/>) (Столярчук, О.А., Сергєєнкова, О.П. (2019) Гармонізація становлення особистості майбутнього фахівця Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки (4). с. 131-137. ISSN 2312-3206; Столярчук, О.А., Сергєєнкова, О.П. (2019) Формування психологічної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності Humanitarium: зб. наук. праць ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" (1 (42)). с. 164-173. ISSN 2308-5126. <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/322/>). Наукова діяльність здобувача висвітлена тільки участю в конференціях (2 тез доповідей) і стажуванням (профіль: <https://cutt.ly/Qg69nFh>, публікацій не має); аспірантка: Нікольська А.Д. «Соціально-психологічні чинники впливу рекламних текстів на купівельні наміри споживачів» (<https://cutt.ly/3g6361R>) - наук.керівник Лозова О.М. (Наукові школи Інституту людини: <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/135/>). Науково-дослідницька діяльність аспіранта висвітлена тільки участю у конференціях (2 тез доповідей) публікацій не має. Кореляція тем інших аспірантів та публікацій їхніх наукових керівників підтверджена. Водночас ЕГ зазначає, що у жодного аспіранта на ОНП Психологія немає публікації за темою свого дослідження у виданнях Scopus та Web of Science, однак у деяких з них є публікації у закордонних наукових виданнях.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У межах ОНП для реалізації досліджень та апробації їх результатів Університет надає аспірантам можливості: 1) публікувати результати досліджень у наукових виданнях Університету «Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка», «Педагогічний процес: теорія і практика» <https://tinyurl.com/kubg-journ> ; 2) брати участь у наукових заходах («Теоретичні та практичні аспекти розвитку сучасної педагогіки та психології», «Теорія та практика сучасної психології: реалії та перспективи», «Актуальні проблеми практичної психології», «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації»), у яких здобувачі можуть апробувати результати досліджень; 3) оперативно ознайомлюватись на веб-сайті ЗВО із новими надходженнями до бібліотеки, анонсами семінарів, тренінгів тощо. Здобувачі можуть користуватися Цифровим кампусом університету <https://kubg.edu.ua/#> , котрий уможливило централізований доступ до усіх цифрових ресурсів університету. Зокрема, у розділі «Цифрова наука» акумульовані усі необхідні для науковця ресурси, а система електронного навчання на базі системи moodle інформує здобувачів про освітню складову. Бібліотека ЗВО надає здобувачам-дослідникам такі послуги: 1) тематичний підбір літератури з фондів бібліотеки; 2) укладання списків літератури; 3) визначення УДК; 4) перевірка текстів на плагіат двома автоматизованими системами; 5) дає змогу безкоштовно користуватися міжнародними базами Scopus і Web of Science, журналами вид-ва Wiley, ресурсами Springer Link, бібліотечним фондом Університету, а також Інституційним репозиторієм. У ході огляду (з використанням презентації та відеоролику) та обговорення питань стану матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОНП з'ясовано, що здобувачі користуватися ресурсами центрів формування компетентностей (Діагностико-корекційний центр, Центр організаційного розвитку, Тренінговий центр); науково-дослідними надбаннями кафедри; хмарними сервісами Microsoft; вільним доступом до інтернет-мережі. З метою проходження практики та апробації власних наукових досліджень для здобувачів створене спеціальне дослідницьке середовище: 1) науково-дослідна лабораторія освітології; 2) навчально-науковий центр розвитку персоналу та лідерства; 3) науково-методичний центр досліджень, наукових проектів та програм; 4) науково-дослідна лабораторія інтернаціоналізації вищої освіти; 5) науково-дослідна лабораторія інформатизації освіти. В університеті є власне видавництво, телевізійна студія, ресурсні центри, система відеоконференції, безкоштовне Wi-Fi покриття усього аудиторного фонду. Понад 80% аудиторій університету і понад 90% аудиторій, що задіюються для реалізації ОНП Психологія обладнані мультимедійними комплексами: проекторами, комп'ютерами, Smart дошками. Однак експертній комісії не надано на її усний запит (сформульований під час огляду матеріально-технічної бази) перелік сертифікованого/ліцензованого програмного забезпечення, яке використовується для реалізації ОНП Психологія.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

В Університеті створено умови для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, зокрема через реалізацію права на академічну мобільність, що регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність <https://tinyurl.com/kubg-mob-rul> Аспіранти ОНП є учасниками програми ЄС Еразмус+, напрям Жан Моне – слухачами модулів «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до ЄС» <https://tinyurl.com/tgecgad> та «Державне – міжнародне – суспільне: європейські цінності» <http://stipendium.kubg.edu.ua/>. Інформація про проекти та можливості поширюється через веб-сторінку НДЛ ІВО <http://ivo.kubg.edu.ua/> У рамках модуля «Інтернаціоналізація науки» здобувачі дізнаються про можливості отримання грантів тощо. Єдиною здобувачкою на ОНП Психологія, яка стажувалася за кордоном є Прядко А.О. Відповідним сертифікатом підтверджена її участь у проекті кафедри громадського здоров'я Інституту сімейних наук (м. Люблін, Польща) «Здоров'язберігаючі технології та якість життя: медичні, педагогічні та соціально-психологічні виміри». Аспірантка Фатєєва М.С. проводила семінари Асоціації лікарів та психологів «Розлади харчової поведінки: терапія та превенція» та Інституту психосоціальних досліджень та розвитку особистості (Німеччина). Кафедра психології особистості та соціальних практик співпрацює з Project Central (США), кафедра практичної психології – з Ріджент Університетом (США). Хоча у жодного аспіранта на ОНП Психологія немає публікації за темою свого дослідження у виданнях Scopus та Web of Science, однак у деяких з них є публікації у закордонних наукових виданнях. На жаль, ЗВО надав інформацію лише про 11 здобувачів ОНП Психологія https://il.kubg.edu.ua/images/2019-2020/KPOSP/Naukovy_temy_053_PS.pdf тоді як у відомостях про самооцінювання ОП (п.5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти станом на 01.10.2020 р.) сукупно подано 12 осіб (8 денної і 4 заочної форми навчання). В абсолютній більшості робочих програмах навчальних дисциплін (крім ОК2, ОК3, ВК2) немає рекомендованої літератури (ні основної ані додаткової) іноземною мовою, що потенційно утруднює процес інтерналізації та інтеграції здобувачів у сучасний освітній європейський простір та ознайомлення їх з сучасними передовими світовими науковими здобутками. Також постає питання щодо проєктивного забезпечення здобувачам можливості застосування ПРН з навчальної дисципліни «Наукова комунікація іноземною мовою».

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Встановлено, що наукові керівники аспірантів є керівниками та/або виконавцями дослідницьких проєктів, науково-дослідних тем. В Інституті людини реалізується тема «Особистість в умовах суспільних трансформацій сучасної України» (0116U0002960). Керівник: к.пед.н., доцент Клішевич Наталія Анатоліївна За результатами виконання науково-дослідної теми публікуються тези, матеріали доповідей, статті, оформлюються результати роботи та впроваджуються в психологічну та освітню практику. На сайті Університету розміщено окремо оголошення про конференції, семінари та круглі столи. <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/podiji/234234.html> Наукові керівники аспірантів беруть участь у таких міжнародних дослідницьких проєктах: Сергєєнкова О.П. – міжнародний проєкт за підтримки Посольства США в Україні «Навколишнє середовище для кожного: уявлення та роздуми»; Лозова О.М. – міжнародний проєкт з Ріджент Університетом (США) «Дослідження постдипломної кроскультурної супервізійної програми у галузі психологічного консультування та травмотерапії»; Столярчук О.А. – міжнародний проєкт «Формування готовності викладачів до здійснення навчання, заснованого на дослідженні» за координації Британської Ради в Україні. Інформація про наукові публікації керівників та участь у проєктах розміщена в Інституційному репозиторії <http://elibrary.kubg.edu.ua/> та в е-портфоліо <http://eportfolio.kubg.edu.ua/login/>

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Встановлено, що відповідно до визначених документів ЗВО дотримується політики доброчесності: Кодекс корпоративної культури https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/kodeks_korp_kultury.pdf, Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти У н і в е р с и т е т у https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_39_24.01.2020.pdf Декларація про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та студентів, аспірантів, докторантів Університету <https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/korporativna-kultura-universytetu/4299-deklaratsiia-pro-akadem-dobrochesnist.html> Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті Грінченка (п.8.2, п.8.3) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Для здобувачів ОНП Психологія створені належні інноваційне, дослідницьке та безбар'єрне середовища. Здобувачі можуть користуватися Цифровим кампусом університету, котрий уможлиблює централізований доступ до усіх цифрових ресурсів університету. Зокрема, у розділі «Цифрова наука» акумульовані усі необхідні для науковця ресурси, а система електронного навчання на базі системи moodle інформує здобувачів про освітню складову.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

В абсолютній більшості робочих програмах навчальних дисциплін немає рекомендованої літератури (ні основної ані додаткової) іноземною мовою, що потенційно утруднює процес інтерналізації та інтеграції здобувачів у сучасний освітній європейський простір та ознайомлення їх з сучасними передовими світовими науковими здобутками. Також постає питання щодо проєктивного забезпечення здобувачам можливості застосування ПРН з навчальної дисципліни «Наукова комунікація іноземною мовою» Рекомендації: 1. Збагатити перелік спеціалізованого сертифікованого/ліцензованого програмного забезпечення, яке використовується для реалізації ОНП Психологія. 2. Інтенсифікувати роботу щодо міжнародного стажування здобувачів. 3. Стимулювати здобувачів до публікацій за темою їх дослідження у виданнях Scopus та Web of Science. 4. Доповнити рекомендовані джерела робочих програм навчальних дисциплін актуальними публікаціями на іноземній мові.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

За 10 критерієм "Навчання через дослідження" зміст освітньо-наукової програми загалом відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх підготовку до дослідницької та викладацької діяльності. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень наукових керівників. Університет організаційно і матеріально забезпечує можливість аспірантам даної ОНП здійснювати апробацію власного дослідження, висвітлювати одержані результати та надає можливості для введення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. У закладі поширюється політика академічної доброчесності. Водночас необхідно: залучати аспірантів до публікацій у міжнародних виданнях і стажуваннях, та оновлювати рекомендовані джерела робочих програм ОК актуальними публікаціями на іноземній мові для ознайомлення здобувачів із сучасними передовими світовими науковими здобутками.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	E
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мамічева Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Гіряк Андрій Несторович

Єлесіна Марина Олександрівна